

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 26 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-heteses petít sor egyszer 20 fillér,
minden következéskor 16 fillér.

Rövid petít sorra 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:

STAUBER JÓZSEF

Kedd, május 23.

Mai számunk főbb közleményei:

- A véderő reform kilátásai.
- Kulturkérdések.
- Egyhangú püspökválasztás.
- Botrány tíz pékműhelyben.
- A király egészsége.

Franciaország gyásza.

Arad, május 23.

Hadi dicsőséget se kell talán több és becsesebb vér árával fizetni, mint azt a gloire-t, amelyet Franciaországnak az aviatika hozott. Egészen, mámorítóan övé volt ez a dicsőség; az első kísérletezőktől, akiket a francia Deutsch de la Meurthe türelmes és bőkezűsége tartott, egész Bleriot-ig, a ki diadalmasan röpült át a la Manche-csatornán, — az övé. A német Zepelin-nek minden újabb kudarca, milliókat elnyelő erőlködései mellett büszkén ujjongott a maga ifju, fürgé repülőgépei alatt. Nap-nap után, hétről-hétre új meg új sikert, képzelhetetlen rekordot dobott a világ elé. Most a távolságok végtelen hosszát, most a felhőkben kavargó magas repüléseket, azután a széllel, viharral dacoló gépek útját, a katonai célokra használt aeroplánokat, mind a francia név dicsőségével, ragyogásával hangoztatják a táviratok.

Ennek a ragyogásnak szegélye: vér, vér. De la Grange-tól, Chavez-ig, a Simplon hőség és rajta túl — végtelen sora van a levegő mártírjainak. Hogy a sok katasztrófa, a halálos balesetek raja az aviatikusokat nem riasztotta vissza: nem csodálni való. Ma az aviatika, a francia földön, a

rajongók szenvedélye s a rajongót a halálveszedelem sem retenti meg. Különösebb volt már, hogy a sok szerencsétlenség a francia nép mámorát nem lohasztotta le. Nem. Ugyanazzal a tobzódással, amelylyel a spanyol szenvedély a java legényeket a bikák gyilkos szarva elé küldi, él az aviatikának. A lezuhant gép alatt fetrengő, összetört fiatal aviatikus látása hidegen hagyja s elfordul, hogy a másik repülőgép sikeres fölszállásában a franciák újabb diadalát köszönthesse.

Vasárnap hajnalban, az Issy-Les Moulineaux melletti mezőn, ugyanezzel a dicsőségsszomjas elvadulással várta az aviatikusok felszállását a párisi közönség. A versenyzők egy része a szél miatt nem akart fölszállani, de a nép embert nem kimélő vágyában, dühödve követelte a felszállást. Hogy ezzel a halálba küld valakit, a kinek még annyi s talán oly hasznos élni valója lett volna: ez mellékes volt a hirre falánk közönség előtt.

S az áldozat ez alkalommal nem az aviatikus volt, hanem a verseny két legelőkelőbb vendége. Berteaux hadügyminiszter, a kit a lezuhant repülőgép agyonsujtott, s Monis miniszterelnök, a ki oly súlyos sérüléseket kapott, hogy e pillanatban nem lehet életben maradásáról biztosat mondani. Súlyosan sérült meg Deutsch de la Meurthe, az aviatika világhíres mecénása és mások, a kiket érdeklődésük Issy-Les Moulineauxba vitt.

Nemcsak a magas állásnál fogva,

a melyet viseltek, jelent Franciaországra katasztrófát Berteaux halála, s Monis szerencsétlensége, a mely a kormány további vezetésére minden bizonyossággal képtelenné teszi. Berteaux egyik legkiválóbb, népszerű neve a francia politikának; több kormánynak volt tagja s a Monis-kabinet szerencsés összeállításának egyik jelét ép abban látták, hogy a hadügyi tárcára Berteaux-t szerezte meg. Monis kormányelnöksége az állandóságot, a nyugalmat jelentette Briand viharos kormányelnöksége után.

A levegő most már nemcsak azokon áll bosszút, akik utat törnek benne, akik uralkodni akarnak fölötté, hanem azokon is, akik örülnek, ujjonganak az ő győzhetetlensége alkonyának. S mikor az egyszerű áldozatok senkit se riasztanak vissza; kiszemeli áldozatokat az előkelőket, az állam élén állókat, hogy azokat zuzza halálra a szerencsétlen járművel, a mely a szelek erejével birokra próbált menni.

Történik ez akkor, amikor egy rövid hír a taxi-autoplánokról beszél. A francia fölfogás már annyira bizonyosnak, kipróbáltnak, befejezettnek tekintik a repülőgép dolgát, hogy már a mindennapos forgalom, a nyilvános közlekedés eszközévé akarja tenni. Talán e fölött való fölbőszülésében csapott le gyilkos haragjával a levegő Issy-Les Moulineauxban.

Franciaország lesujtva áll, s rémület dermedtsége, és gyász fájdalma egy percre visszatartja az új meg új légi utra készülő aviatikusokat. De csak egy percre. Azután újra folyik

Angolosan.

Irta: Kell Mihály.

Tom Pudding, az a mindig vig fickó, elhatározta hogy megőrül. Jó barátai hiába igyekeztek őt eme kalandos vállalkozástól visszatartani, ő — ugymond — unja már nagyon a nyugtalan legényéletet és vágyik a békés, nyugalmas családi körbe. Két hét múlva már jegyet váltott Should Betty kisasszonynyal, a jómodu Should Sam szatócskereskedőnek hájdu leányával. Hamarosan megtörtént az esküvő is és beköltöztek a Soho street 75. szám alatt levő másodemeleti lakásukba, amely egy szobából és konyhából állott.

Tomot, ki boldogan élt feleségével, házassága 5-ik hónapjában ama meglepetés érte, hogy felesége egy egészséges, teljesen kifejlett gyermeknek adott életet. Tomban ez az időelőtti esemény keserű érzést fakasztott és felvilágosítás végett fölkereste apósát. Should apó ugylátszik el volt készülve erre a látogatásra; kezét Tom vállára tette és kollegiális hangon mondta:

Tudom, tudom, kedves Tom, dehát tehetek én arról, hogy ez a családomban tradicio . . . hát nem adtam én már két leányomat férjhez . . . hát nem boldog, megelégedett ember a má-

sik két vőm . . . vagy van oka Önnek nem boldognak lenni . . . ? és itt egy pár ropogós bankjegyet csusztatott Tom markába, a . . . keresztelei költségek fedezésére. Ez már Tomnak is bevilágított és jó kedvvel indult hazafelé feleségéhez, kit igazán nagyon szeretett.

Gyermeke azonban keserű órákat okozott neki. A kis Jack ugyanis már pár napos korában bosszantó eredetiséget árult el, mi abból állott, hogy az egész napot csendesen, békén átaludta bölcsőjében, de ha eljött az est, ha szülei nyugodni tértek, elkezdett bögni és böngött reggelig.

Tom kétségbe volt esve e miatt és e nagy kedvtelenség meg is látszott arcán. Egyik nap azonban egészen jókedvűen jött haza és az, aki őt jól ismerte könnyen kiolvashatta volna hamisan hunyorgató szeméből, hogy valami szörnyen furfangos tervet forgat az agyában.

Több álmatlan éj után, ez éjjelen ismét ő táncolt fel- és le üvöltő gyermekével és mialatt felesége a fáradságtól kimerülten aludt ágyán, felhasználta annak pillanatnyi szenderegését, — az ágya alól egy nagy, erős dobozt húzott elő, amelybe polyástól belefektette gyermekét, aztán ráillesztette a doboz födelét, amelybe előbb három-négy szelelő lyukat ütött — az egészet átkötötte erős cukorspárgával, lebocsájtotta az

ablakából egy-két méternyire és jól odakötötte az ablakvashoz, betette az ablakot, visszafeküdt ágyába és néhány perc múlva éles orrfüttyel kísérte felesége mély hortyogását.

Ott lógott a doboz. A hold rávetette ezüst sugarait; a szelelő lyukon át néhány szelid holdsugár lágyan ráfeküdt a gyermek arcára, — az üde, balzsamos éji levegő pedig mély álomba merítette.

Éjjel felé járhatott az idő, ahogy a Wardour Street felől egy sötét alak fordult be a Soho Streetbe, egyike azon alakoknak, kik félik a napvilágot, de kiknek éjjel semmi sem kerüli el a figyelmüket. A mi alakunk is megállott Tom lakása előtt, szemügyre vette a lógó dobozt és a teljesen kihalt utcácskát, aztán macskaügyességgel felkuszott az esővízcsatornán a második emeletig, — kampós botjával magához huzta a dobozt, leoldotta köteléről és mint jött — oly gyorsan — visszakuszott a földre és zsákmányával eltűnt a sötét éjszakában.

Reggel van. Nézzük meg, hogy mi történik Tom lakásában. Az asszony mozdulatlanul fekszik ágyán és alszik, mintha egyszerre, egy igen rövid idő alatt akarná pótolni a sok ál-

a harc a világhírt, az egyesek és a francia nemzet dicsőségéért. Sem a küzdőket, sem a nézőket vissza nem tartja a vasárnapi katasztrófa. A győzelmek halottakat követelnek.

Hogy a halottak sorába nemcsak kicsi pilóta-közlegények, hadnagyok kerülnek, hanem elesik az aviatika mezején a nemzet hadügyminisztere s talán a miniszterelnök: ez szomorú, de talán csak új ok arra, hogy a legvégő meghódításában Franciaország legyen a világ első nemzete. S itt már nem a vérrel szemben közönyös publikum, hanem a fájdalomtól megedzött nemzet törekszik arra, hogy ami annyi áldozatot kívánt: az a legtekintetesebb diadalokat hozza meg.

A véderő reform kilátásai.

Arad, május 23.

Mint ahogy minden operához nyitányt írunk, melyben az opera vezető motivumait foglalja össze a szerző, mint ahogy a tudományos munkákba is előszó tartozik, melyben a tudós a maga törekvéseit, azoknak célját magyarázza meg: — úgy az olyan életbe vágó alkotásokról is, amint a véderő reform, kell, hogy az abban érdekelt közönség mindazokról előzetes tájékoztatást nyerjenek a véderő reform szükségéről, az elkerülhetetlenségéről és elkerülhetetlenségéről, mert ezen fordul meg a reform szükségé, s ez dönti el a kivitelt kilátásait.

Tíz év óta áll ez a kérdés az események homlok terében, s tíz év óta, a parlamenti lázadástól, (az obstrukciótól) kezdve az alkotmányosság csődjéig, (az ex-lex-ig), minden megengedett és meg nem engedett eszközt felhasználáltak és kimerítettek azok, akik tagadták a véderő reform kikerülhetetlenségét, vagy legalább is oly feltételekhez kötötték a véderő reform megvalósítását, melyek túl mennek a kilences bizottság által megállapított pontokon. És mi lett az eredmény? Az eredmény az lett, hogy habár az ország nagy többséget adott nekik, s habár a kormány hatalom összes eszközei kezükbe is kerültek, mégis a katonai kérdésekben nemcsak hogy a kilences-bizottság pontjain túl nem tudtak kivívni semmit, hanem magának a kilences-bizottság munkálatainak végrehajtását is megakadályozták, sőt veszélyeztették. És mindazokról az anyagi áldozatoknál, melyeket a véderő reform követelt az országtól, százszor több kárt és veszteséget okoztak az országnak, részint direkt alakban, az ország igen fontos anyagi érdekeinek fölál-

dozásával, részint indirekt alakban, az elpazarolt időnek, s az elvont hasznoknak, és a haszontalan vérvészteségeknek figyelembe nem vételével.

Mindezek, Isten különös kegyelméből elmultak már, de a tanulságok megmaradtak. És éppen ezek a tanulságok hozták létre és kovácsolták sziklaszilárdá a jelenlegi politikai helyzetet. És éppen ezek a tanulságok érlelték meg, még azokban is, akik a jelenlegi politikai alakuláson még kívül állnak, azt a meggyőződést, hogy a véderő reformon *tul kell esni az országnak minél előbb*. Mert a véderő reform teljesen olyan, mint a régi római Sybilla könyvek voltak, melyekre aludni nem lehetett. Mert minden alkuinak az lett a következtése, hogy mindig *kevésbé lett a könyv, és mindig nagyobb lett az ár*.

És ha ezek a tanulságok nemcsak fölírta a nemzetet a hamis illúziók okozta morphin mérgezésből, hanem ki is gyógyították a meddő erőfeszítések céltalan dacából, ugyanezek a tanulságok nyujtanak biztositékot arra is, hogy a véderő reform kivitelének kilátásai *sohasem voltak kedvezőbbek mint most*. S természetes tehát, hogy azoknak, akik a nemzeti munka, és a nemzet fejlődésének utjából ezt a végzetes próbakövet elhárítani vállalkoztak, a jelenlegi pillanatot kell megragadni és kihasználni.

Hogy a véderő reform parlamenti tárgyalása, esetleg belenyulhat a meleg nyári időszakba is, ez nem olyan körülmény, melynek igazolása a kormánynak komoly gondolatnátna. Mert erre, éppen a legelső véderőtörvény tárgyalásának idejéből, volt meg a precedens.

A legelső, tehát az uttörő véderő reformot Andrássy Gyula gróf akkori miniszterelnök és honvédelmi miniszter *junius 27-ikén* terjesztette be a képviselőházhoz, *junius 27-ikén* kérte a képviselőházat egy 15-ös bizottság megválasztására, melynek véleményét jelenléte szolgálja a parlamenti tárgyalások alapjait.

Ez a bizottság *július 12-én és 18-án* hallgatta meg a közösi hadügyminiszter szakszerű felvilágosításait és *július 20-kán* terjesztette a Ház elé jelentését.

A képviselőház tárgyalásai tehát 1868 ban, az első véderő reform alkalmával, *július végén kezdődtek* és az általános tárgyalás *augusztus 5-ig* tartott, csak *augusztus 5-kén* kezdődött meg a javaslatok részletes tárgyalása.

És Andrássy Gyula grófot senkisé is vádolta, amint hogy nem is vádolta senki azzal, hogy szándékosan halasztotta a véderő reform tárgyalását a meleg nyári hónapokra.

S ily precedens után hasonló vádat a jelenlegi kormány ellen sem lehetne emelni.

A kormány esélyeket, az előbb említett körülményeken kívül, mindenestere csak fokozni fogja a véderő javaslatok tartalma, mely a katonai szempontok mellett deferral a polgárság jogos érdekeinek s a két éves *szolgálati idő*

behozatalával régi közhajtást valósít meg. És a nemzettől kért anyagi terhekkel szemben, a hadsereg összes szállítási és megrendeléseinek terén a kvótaszzerű részeseletét biztosítja.

Mindezek a multhoz, sőt még a jelenhez képest is, oly jelentékeny haladás és javulást jelentenek, hogyha ezekhez még hozzátesszük a katonai büntető perrendtartás terén elért eredményeket, az ország közvéleménye, mindezekről egyes ellenzéki taktikusok, vagy lesben álló intrikusok kedvéért, bizonyára nem lesz hajlandó lemondani.

S abban az erős meggyőződésünkben, hogy a véderő reform esélyei sohasem voltak kedvezőbbek, mint ma, az sem ingathat meg, ha végig nézünk azokon az előkészületeken, melyek ellenzéki részről a kormány javaslatai ellen tervek vannak vére.

Ezeket az előkészületeket még eddig csak a Justh-párt részéről láthatjuk leplezetlenül, de nagyon naivaknak kellene lennünk, ha elhinnánk, hogy a Kossuth-párt és a néppárt látszólagos nyugalma alatt nem lappan semmi.

Az ellenzéki pártokról, ha bensejükben tisztában is vannak azzal, hogy a véderő reform keresztülvitelét akarva sem akadályozhatják meg, sőt talán ha azzal is tisztában vannak, hogy magának az országnak sem állna érdekében, ha megakadályoznák, még sem szabad feltételeznünk, hogy taktikájukat ehhez képest fogják megváltoztatni, s alkalmazni.

Az ellenzéki pártok nagyon jól tudják, hogy valamint rossz kártyákkal is lehet jól játszani, épp úgy jó kártyákkal is lehet játszani rosszul és habár ez nagyon gyenge reménység egy olyan ellenféllel szemben, aki eddig minden csatát megnyert, mégis belekapaszkodnak ebbe az utolsó szalmaszálba. Bizonyos tehát, hogy az ellenzéki részről, habár a győzelem reménye nélkül, de útközvet feltétlenül lesz. Kell tehát, hogy az ellenzéki pártok számításaira és terveire is tekintettel legyünk, s azokkal behatóan foglalkozzunk.

TANÜGY.

(—) Jogi előadás a tanítóképzőben. Az aradi áll. tanítóképző igyekszik ellátni ifjúságát mindazokkal az ismeretekkel, amelyek a tanítót szociálpedagógia működésében támogatják. Vasárnap délelőtt a tanári kar felkérésére Szabó Frigyes dr. ügyvéd rendkívül érdekes előadásban ismertette a magyar büntető törvénykönyvnek a fiatalok büntetésére vonatkozó részét és annak jogi, lélektani és szociálpedagógia jelentőségét. A tanítónövendékek mindvégig feszült figyelemmel hallgatták a másfélórás előadást, melynek pompás logikai felépítése és tagolása nagyon megkönnyítette az ifjúságnak a megértést és a jegyzést.

matlan éjszakán... Tom most ébredt, — egy percig figyelte alvó feleségét és nagyon boldognak érezte magát, mert dolga oly jól sikerült. Gyorsan felöltözött, lábujhegyen az ablakhoz ment, kinyitotta, megfogta a spárgát és húzta fölfele.

Még félálomban lévén, nem vette észre, hogy izmainak hiányzik a megterhelés, csak amidőn a kezébe ért a spárga üres vége és nem látta ott a dobozt, — visszapattant az ijedségtől és úgy vágódott felesége ágyához, hogy az onnan kirepült.

Ugy-e mondanom sem kell, hogy a következő percek Tom kimagyarázásával teltek el, de amidőn addig jutott, hogy az elmúlt este gyermekét kifüggesztette az ablakon, — a különben nehéz gondolkodású Betty gyorsan átlátta a helyzetet és mint egy vadmacska nekiszókött Tom arcának, karmolt ... harapott ... ütött ... ordított — Tom védekezése mit sem használt és csak egy törekvése volt, az ajtón kívül lenni, mihez feleségének egy pár jól elhelyezett rugása hamar hozzásegítette. Ahogy Betty asszony szabadulni látta férjét, úgy tett mint sok más tett volna hasonló esetben, végig feküdt ágyán és elajult.

Lehetetlen volt megállapítani, hogy az apai aggodás, vagy a súlypontjába alkalmazott rugások lök-ereje szállították-e le Tomot a második emeletre — oly gyorsan — a földszintre, de tény az, hogy itt már ő is fölismerte szoron-

gatott helyzetét és alapos — de sajnos eredménytelen — terepszemlét tartott. Aztán kétségbe esetten futkozott az utcán, megszólitotta a rendőr őrszemeket, beszólit a szomszédos üzletekbe, — minden hiába — elszaladt a kerületi kapitányságra, el a lelencházba, tovább a Morgueba, — vissza a rendőrségre és újból a lelencházba... mind e helyeken újra meg újra megfordult a délelőtti folyamán, ide-oda löttyfutott csak haza, nem mert menni, pedig Betty asszony még mindig nem tért magához.

Ennek az izgalmas történetnek további részletezésével nem akarom az olvasó idegeit még jobban fárasztani, azért folytatom itt... Este 8 óra van. A szobában ül Tom és a felesége, a sírástól megtörtén, reményvesztetten, nyomasztó gondolataikba merülve. Csengetnek. Tom feláll, vontatott léptekkel az ajtóhoz indul, felnyitja, ott áll egy asszony alakja, a sötét folyosóban ki sem vehető — karján valami köteg felét tart, melyből egyszerre halk nyöszörgés lett hallható, — halk, nyöszörgés a mely azonban fejlődni, nőni kezdett olyan hatalmas bőségessé, mint egy kis bika ordítása. Erre már Betty asszony is kirohant, a gyermeket kiragadták az asszony karjaiból, csókolták, becézték, ölelték, fel- és legrázták vele, mire hiszterikus örömköböl felocsudtak, hiába keresték az idegen asszonyt — az eltűnt. De a gyermek polyájában találtak egy levelet:

„Kedves Uraim! Ön egy zseniális fickó és ajánlom, hogy találmányára vegyen világszabadalmat. A gyermekét visszaküldöm, ebből a portékából nekem is van elég. de a dobozt itt tartom és este kipróbálom. Ha beválik, hálás leszek Önnek. Good bye!*"

Igy tisztázódott ez a história. Jóllehet van ebben valami háborzongató és jóllehet Tom soha többé nem akasztotta ki gyermekét, módszerének nagy előnyei azonban annyira szembezőkök, hogy Londonban mind sürűbben láthatók e dobozok. Az éjjeli tolvajok és betörők már jól ismerik tartalmukat és nyugton hagyják helyükön, — a biztonság tehát tökéletes.

Csodálatos, hogy ez a praktikus eljárás a kontinensen még nem tudott gyökeret verni, de meg vagyok győződve, hogy városunknak minden újért és praktikusért lelkesedő közönsége körében nagyszámu követőkre fog találni.

Szükségesnek tartom megjegyezni, hogy a „Gyermek kifüggesztési eljárás” a téli, vagy szeles időjárás nem alkalmas, — hogy rosszul zárodó ablakoknál — szükséghez képest — a doboz egy-két méterrel lejjebb bocsájtandó és hogy a kötelek és dobozoknak tartósságára és épségére némi tekintettel kell lenni.

Kulturkérdések.

(A képviselőház ülése.)

Távirati tudósítás.

Budapest, május 22.

A vallás- és közoktatásügyi minisztérium költségvetésének vitájában ma három beszédet mondtak. Az egyik szónok a munkapárti Szász Károly, a másik Molnár János volt. Mindketőt a szokottnál nagyobb érdeklődéssel hallgatták. Szász Károly különösen az új egyetemek kérdésével foglalkozott. Molnár János pedig a szabadkőművesekkel hadakozott. Az ülés végén Lukács György mondott rövid beszédet.

Az ülésen Berzeviczy Albert elnökölt. Az elnöki bejelentések után folytatták a

kultusztervezet költségvetésének

tárgyalását.

Szász Károly: A harmadik egyetem nem fogja csökkenteni a budapesti egyetem mostani túlszűfoltóságát. Annak idején a kolozsvári egyetem föllállítása sem segített ezen. Numerusz klauzusszal szintén helytelen volna megpróbálkozni, ez kivihetetlen is lenne. Figyelembe ajánlja a miniszternek azt a gondolatot, hogy Budán állítsanak föl új egyetemet, így ketté lehetne osztani a pesti egyetemi ifjúságot. Az állami egyetemnek teológiai fakultással való kiegészítését nem tartja helyénvalónak. Fejtegeti a közoktatásról szóló törvény revízióját, az egyetem autonómiájának és a tanszabadságnak körülírása érdekében. Sürgeti a felsőbb tanintézetek bőkezűbb javadalmazását, hogy kulturális hivatásuknak minél tökéletesebben megfelelhessenek. Kéri a minisztert, tegyen le arról a szándékáról, hogy harmincöt évre emeli föl a középiskolai tanárok szolgálati idejét. Lelkesen szól a tanárok nehéz és nemes munkájáról s hibáinak tartja velük szemben a magyar társadalomban elharapódzó ellenérzést és kicsinylést. Szeretné, ha a miniszter visszállítaná az országos tornaversenyek intézményét. Sürgeti az iskolán kívüli oktatás fejlesztését. Kivánatosnak tartja, hogy az új Nemzeti Színház a régi helyén épüljön föl. Szól még a tanítóképzés államosításáról, a 48. évi XX. t.-c. végrehajtása szerint olyan anyagi terheket róna az államra, amit nem bírna el.

Benedek János: De előbb szekularizálánánk ám!

Szász Károly: Elismeréssel van a miniszter kulturális programja iránt s a költségvetést elfogadja. (Élénk helyeslés a jobboldalon, a szónokot sokan üdvözlöik.)

Molnár János azokat a jelenségeket, melyek a politikai, társadalmi, irodalmi és családi életben az erkölcsök pusztulását mutatják, a polgári házasság intézményének tudja be. Azóta terjedt el a szocializmus, azóta lettek hangosak a szabadkőművesek, azóta súlyodt a színházak erkölcsi nivója, azóta durvult el a sajtó szelleme, azóta terjedt el a pornográfia és elszaporodtak az öngyilkosságok. Szól a szabadkőművesek működéséről s Várady Zsigmonddal szemben, a ki a munkapárt értekezletén megtámadta a Mária-kongregációkat, védelmébe veszi ezeket. Bizonyítja, hogy ezek a kongregációk miniszteri jóváhagyással működnek s hogy semmi más céljuk nincs, mint a vallás-erkölcsi szellem fejlesztése. A szabadkőműveseknek, a kik egy szabadkőműves pápaság megalapításáról álmodoznak, nincs joguk mit kifogásolni a katolikus egyesületek működésén. Bizonyítja, hogy az ugynevezett antimodernista eskü semmi olyat nem tartalmaz, a mi akár az állam, akár a nemzet, akár a társadalom jólétét és békéjét veszélyeztetné.

Szünet után Molnár János folytatja beszédét. Ellenzi a tanítóképzés államosítását s az egyetemokről a teológiai fakultás kiküszöbölését. Sürgeti még a katolikus hitoktatók és kántortanítók helyzetének rendezését és a katolikus autonómia mielőbbi megvalósítását, ez iránt határozati javaslatot is nyújt be. A költségvetést nem fogadja el.

Lukács György felszólalása után az ülés két órákor végződött.

A király egészsége.

— Neusser orvostanár Gödöllőn. —

Távirati tudósítás.

Gödöllő, május 21.

Bécsben tegnap nyugtalanító híresztelésekre adott okot az a hír, hogy Neusser orvostanárt Gödöllőre hívták a királyhoz. Neusser meghívásából ugyanis azt következtették, hogy a király rosszabbul érzi magát s ez a híresztelés oly határozottsággal merült föl, hogy a *Neue Freie Presse* különkiadásában nyugtatta meg a közönséget s jelentette, hogy ő felsége kitűnően érzi magát.

Neusser orvostanár, aki tegnap reggel utazott el Bécsből, délután érkezett Gödöllőre, a hol ma délelőtt megjelent a király előtt, azután pedig Kerzl dr.-ral, a király orvosával tanácskozott. Ma délben Neusser el is hagyta már Gödöllőt és visszautazott Bécsbe.

Mint félhivatalosan jelentik. Neusser orvostanár látogatása előre meg volt állapítva s arról a magyar kormánykörök is tudtak. Látogatásának egyedüli célja az volt, hogy meggyőződjék annak a gyógyítómódnak hatásáról, a melyet ő felsége Neusser tanácsára az időnként fellépő köhögési inger ellen használ s ő felsége orvosával megállapítsa a király nyári programját.

Neusser tanár látogatása annál kevésbé adhat okot aggodalomra, mert minden külső körülmény bizonyítja, hogy a király a legjobb egészségnek örvend. Szombaton a király *Palavicini* János örgróf nagykövetet, a külügyminiszter helyettesét és *Emánuel* orléanski herceget, *Vedome* herceget fogadta, ma pedig *Bienert* báró osztrák miniszterelnököt s holnap *Wickenburg* gróf osztrák belügyminisztert fogadja. E mellett a király naponkénti gyalog- és kocsisétáját, a mennyiben abban a rossz idő nem akadályozta, egyetlen egy alkalommal sem mulasztotta el. Megerősítik azt is, hogy a köhögésinger, a mely régebben sűrűbben lépett föl, lényegesen csökkent, bár még mindig nem mult el teljesen. Ma reggel már öt órákor a parkba ment a király és félkilencig maradt ott. Tizenegy órákor *Bienert* báró osztrák miniszterelnököt fogadta, a ki az udvari ebédre is ott marad.

Gödöllőről jelentik: *Bienert* báró osztrák miniszterelnök audienciáját megelőzőleg *Széchenyi Miklós* gróf nagyváradi és *Várady L. Árpád* győri püspököket fogadta őfelsége rövid kihallgatáson. A püspökök az audiencia után nyomban elutaztak Gödöllőről. *Széchenyi Miklós* gróf beiktatása május 30-ára, *Várady* pedig június 15-én lesz.

Bécsből jelentik, hogy a király programjában semmi változás nem történt. A király június 2-án Bécsbe érkezik, a következő napon pedig *Wallseebe* utazik, ahol 4-én lesz *Hedvig* királyi hercegnőnek, *Mária Valéria* leányának bérnialása. Neusser orvostanárt *Kerzl* dr. kivánságára hívták Gödöllőre. *Kerzl* panaszkodott Neussernek, hogy ő felsége nem igen alkalmazkodik az orvos tanácsához s hogy nem kíméli magát. Általában igen türelmetlen páciens. Ezért arra kérte Neussert, bírja rá a királyt, hogy jobban kímélje magát s amikor hűvös az idő, sétáin és kocsisáin jobban vigyázzon magára. Jelenleg ugyanis ő felsége egyáltalán nem ügyel magára s még rossz időben is kabát nélkül megy ki. Rekedtsége, mely már hosszabb idő óta bántja a királyt, Gödöllőn sem szűnt meg. Az utóbbi időben katarrus is támadt, amely szintén nem csökkent Gödöllőn.

Bécsből jelentik: Arra a hirre, hogy Neusser Gödöllőre hívták, a börze nagyon ellany-

mult. Skoda 10 koronával, alpesi bánya 5 koronával, osztrák hitel és államvasút 5 koronával esett. Később a kedv valamivel javult.

Gödöllőről jelentik: Ő felsége életmódjában nem állott be semmi változás. Mai sétakocsizása azonban az esős idő miatt elmaradt. A király holnap délután 2 órákor ebédet ad, amelyen *Bienert* báró is részt vesz.

Egyhangu püspökválasztás.

— Dicsőfi József visszalépett. —

Távirati tudósítás.

Debrecen, május 22.

Tegnap vette kezdetét a tiszántali református egyházkerületben a püspökválasztás, melyet a legutóbbi napok eseményei folytán merő formaságnak tekinthetünk. Sem a választás eredménye, sem a mozgalom külsőségei nem hagynak fenn többé kételyt semmiféle irányban: befejezett tény immár, hogy *Baltazár Dezső* dr., az alsó-szabolcs-hajduvidéki egyház-megye esperese az egyházkerület másfél millió hívének általános bizalmának és szeretetének lelkes megnyilatkozása közepett foglalja el díszes méltóságát.

Hogy a püspökválasztás hosszadalmas ak-tusa egyáltalán nem zavarja meg az egyházkerület nyugalmát, abban nagy része van annak a körülménynek, hogy *Dicsőfi József* egyházkerületi főjegyző visszalépett a püspökjelöltségtől, illetve: elhárította magától a püspökjelöltség tisztségét. *Dicsőfi József*nek ezt az elhatározását pártja most köriratban tudatja az egyes egyházakkal. A körirat így hangzik:

„Nt. Presbyterium!

A tiszántali református egyházkerület püspöki tisztségére Nagytiszteletű *Dicsőfi József* debreceni lelkész s egyházkerületi főjegyző urat, mint e magas állásra szerintünk leghivatottabbat, óhajtottuk volna emelni — e célból kérelmet is intéztünk a presbyteriumokhoz.

Nagytiszteletű *Dicsőfi József* urtól azonban az alábbi sorokat vettük, minélfogva — tiszteletben kívánva tartani nagynevű jelöltünk elhatározását — sajnálattal bár, mégis arra kérjük az igen tisztelt presbyteriumokat, hogy Nagytiszteletű *Dicsőfi József* ur jelöltségétől, a most folyó püspökválasztásnál eltekinteni sziveskedjenek. Debrecen, 1911. május 18. A bizottság nevében: *Kazinczy Gábor*, elnök.“

„A tiszántali református egyházkerület

Nagytiszteletű gyülekezeteihez!

Tisztelettel kérem egyházkerületünk nagyérdemű választó egyházközsegeit, hogy a mai napon a Főtiszteletű és Méltóságos egyházkerületi közgyűlés által elrendelt püspökválasztásnál az én személyemtől eltekinteni méltóztassanak, mivel én a püspökválasztási mozgalmaktól magamat távoltartani kívánom. Debrecen, 1911. május hó 16. *Dicsőfi József*, egyházkerületi főjegyző.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	257
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-lékállomás)	— — —	151
Kiadóhivatal és hirdetésosztály	— — —	151
Nyomda	— — —	151

Páris gyásznapja.

— A halál repülőgépe. — Meghalt a hadügyminiszter. — A miniszterelnök megsebesült. —

Távirati tudósítás.

Páris, április 23.

A röpülő guillotine megint gyilkolt. Abban az egetvivő küzdelemben, melyet a tudomány vakmerő hősei vívnak életet kockáztató vakmerőséggel, ismét szaporodott a vértanuk száma.

Vasárnap reggel ugyanis — mint az *Aradi Közlöny* rendkívüli kiadása jelentette, — a páris—madridi repülőverseny startjánál az egyik felszálló, *Train* francia pilóta Bleriot-típusu monoplánja az első körök után lezuhant, még pedig a sors borzalmas szeszélye folytán éppen arra a helyre, ahol a francia kormány képviselői állottak. *Monis* francia miniszterelnököt, *Berteaux* hadügyminisztert és *Deutsch de la Meurthe*-t, az aviatika közismert mecénását temette maga alá a repülőgépe. A hadügyminiszter pár perc múlva meghalt, a miniszterelnök és *Deutsch de la Meurthe* súlyos sebekkel küzd az életért.

Berteaux, az elhunyt miniszter harcias hivatala létre civil volt. Valamikor órnagyiranggal szolgált ugyan a francia köztársaságot, de 1872-ben nyugdíjba ment és tőzsdebizományos lett. Ő volt a francia Batthyány Tivadar, mert a derék magyar gróf nem elnök annyi egyesületben, mint „*Berteaux bácsi*” volt, ahogy a párisi utca humora a harcias mestereségű, békés, de egyébként nagy kvalitású és népszerű államférfit becézte. *Monis* miniszterelnök is kiváló politikus, aki a békésebb — éles összeütközéseket kerülő — diplomata-államférfiak közé tartozik. *Deutsch de la Meurthe* a magyar közönség jól ismeri, mert az ő kedvenc-aviatikusait mindenüvé elkísérte s a tavalyi budapesti versenyeken is megjelent.

Részletes tudósításunk itt következik:

Az első hír.

Páris, vasárnap. Az *issi-les-moulineauxi* repülőtéren ma a páris—madridi repülőverseny indulásánál egy lezuháló aeroplán súlyos szerencsétlenséget okozott. Többek között *Monis* miniszterelnök és *Berteaux* hadügyminiszter súlyosan megsebesültek.

Páris, 8 óra 27 perckor. *Berteaux* hadügyminiszter belehalt sebeibe.

Hogyan történt a katasztrófa?

Páris. Még ritkán keltett sportünnep olyan lelkesedést, mint a tegnapi páris—madridi versenyrepülés, a mely már hetek óta az érdeklődés tárgya volt nemcsak sportkörökben, hanem a legtágabb körökben is. A *Petit Parisien* igen nagyszabású intézkedéseket tett arra, hogy az embereket a repülőtérséghez szállítsa. A közuti vasutak már reggel három óra óta szállították az embereket és a tolongás akkora volt, hogy sokan a kocsikban sem tudtak helyet kapni. A közönség számára fönntartott hely már ötödfél órakor zsufolva volt és a térség minden helyét elegáns publikum töltötte meg. Jegy nélkül senki sem tudott bejutni. A rendőrség becslése szerint egy milliónál több ember volt együtt, s ez a nagy sokaság az első repülőgépek elszállásáig mindenféle élcelődéssel, fonografozással és énekléssel töltötte el az időt. Őt óra öt perckor hagyta el az első Bleriot-monoplán a hangárt. *Conneau* hadnagy, aki erre az alkalomra *Bonmot* nevet vett föl, ült rajta és simán startolt. Őt óra tíz perckor indult el *Gilbert*. Őt óra harmincegy perckor egy másik repülőgépe próbált elindulni, de már néhány száz méter után lezuhant, mert a gép szárnyai eltörték. Hat óra tizenkilenc perckor indult el *Rouzay* Bleriot-gépével, hat óra huszonkét perckor pedig *Ledrinés* egy Moran-géppel, amely azonban leesett és *Ledrinés* abban hagyta repülését. Hat óra harminc perckor szállt föl *Train* s ekkor történt az a borzasztó

katasztrófa, amelynek a hadügyminiszter áldozatául esett, a miniszterelnök pedig több veszedelmes sérüléssel élet és halál között lebeg.

(*Berteaux* meghal.)

A rettenetes esemény következőképpen történt: A kíváncsi tömegnek a repülőtérségre való tödulása egyszerűen leirhatatlan volt. Párisból, sőt még a vidékről is százezreivel tolongtak az emberek a korlátolt terjedelmű térségre, a hol már több szerencsétlenség történt és a mely a rend fentartását szinte lehetetlenné teszi. A mikor *Train* került sorra, akinek *mourmelon*-párisi repülése annak idejében oly nagy csodálatot keltett, s monoplánjával többször elrepült a térség fölött, már ekkor észrevette, hogy készüléke nem működik egészen rendesen. Repülőgépe egyszerre nekiment egy csoportnak, a melynek élén *Monis* és *Berteaux* miniszterek állottak. A repülőgép csavarszárnya egyenesen nekirepült *Berteaux*-nak, akinek jobb karját valóságosan levágta a testéről. Másik áldozata *Monis* volt, aki arcából és egész testéből vérzett. A következő pillanatban orvosok termettek a veszedelem helyén, de *Grumberg* orvos, aki a sebesültekhez sietett, hogy a sérüléseket megvizsgálja, már csak *Berteaux* halálát tudta konstatálni. Szinte elképzelhetetlen, hogy a szerencsétlenség után milyen zavar támadt. A katasztrófa híre csakhamar elterjedt egész Párisban, amelynek lakosságát a rikkancsok, akik minduntalan újabb meg újabb különkiadásokat hirdettek, felzavartak vasárnapi nyugalmából. A részvét annyival nagyobb volt, mert a harmadik köztársaság *Berteaux*-ban igen kiváló politikust veszített el, aki *Fallières* után minden bizonnyal a köztársaság elnöke lett volna. Az aviatikát is nagy veszteség éri *Berteaux* halálával. *Monis* a repülőtérről a belügyminiszteriumba vitték, ahol azonnal fogadta *Fallières* látogatását, aki a szerencsétlenség első hírére elisietett *Berteaux* özvegyéhez, hogy részvétét fejezze ki neki. *Deutsch de la Meurthe*, az aviatikának nagy mecénása, *Lepine* rendőrfővel együtt kísérte a minisztereket és csak jelentéktelen bõrhorzsolódást szenvedett ellenben a miniszterelnöknek, fia veszedelmesebben megsérült.

(*Monis* katasztrófája.)

Páris, vasárnap. *Train*en kívül még egy másik aviatikus is ült a monoplánon. Ez az aviatikus *Bounier* volt, aki a szerencsétlenség után elájult. Egészen bizonyos, hogy *Train* nem volt ura készülékének és *Lepine* rendőrfő látván, hogy *Train* zegezugos vonalban repül a térség fölött, figyelmeztette a hivatalos vendégeknél egy csoportját, hogy kissé balra térjenek. *Train* egy darabig igazította motorát s a mikor látta, hogy nem bír vele, le akart szállni s mint-hogy vértesszónak voltak előtte, ki akarta őket kerülni s ezt oly ügyetlenül tette, hogy nekiment a hivatalos vendégek csoportjának. Gépének csavarszárnya eltörte *Berteaux* gerincét éppen a feje alatt és létepe félkarját. A repülőgép *Berteaux*-t, *Monis*-t és *Deutsch de la Meurthe*-t földhöz vágta. Borzalom és rémület támadt. Csak *Lepine* rendőrfő nem vesztette el fejét és megtiltotta a további felszállást. *Berteaux* holttestét katonai automobilba fektették és katonai kísérettel elvitték a hadügyminiszterium palotájába. *Monis* azt a kívánságát fejezte ki, hogy azonnal vigyék el a belügyminiszteriumba, de előbb tűrnie kellett, hogy az orvosok eltört lábát beigazítsák és kötést tegyenek lábára és arcára. A miniszterelnök folytonosan esodálatos nyugalmat mutatott és elszállítása közben azt kérdezte, hogy mi történt? Nagyön haragudott, a mikor megtudta, hogy *Lepine* a további felszállást megtiltotta és azonnal utasította *Hennion*-t, az állami rendőrség főnökét, hogy ezt a tilalmat vonassa vissza. Az aero-klub irodájában azt mondták, hogy az intézők határozottan kívánták, hogy a hivatalos vendégek az elnöki emelvényen maradjanak s a klubnak egyik tisztviselője odament a hivatalos csoporthoz s így szólott hozzá:

— Uraim, kérem önöket, részesítsenek bennünket abban a megtisztelésben, hogy a repülőtérről visszavonuljanak, mert különben veszedelemnek teszik ki magukat.

Erre *Monis* mosolyogva ezt felelte:

— Ne tessék félni, azonnal visszavonulunk.

Alig egy-két perc múlva *Berteaux* meghalt és *Monis* veszedelmesen megsérült.

Párisi újságírók a szerencsétlenségről.

Páris, hétfő. *Tourniart* újságíró a szerencsétlenség lefolyását következőképpen mondja el: A hivatalos csoport a két miniszterrel az elnöki emelvény felé tartott, de a térség közepén megállott, hogy lássa *Train*-t, aki éppen startolt hogy *Issy* irányában elrepüljön. Az automobil, a melyen a hivatalos csoportot követtem, kénytelen volt e csoport mozdulataihoz illeszkedni és szintén megállott. Alig hogy újra elindultunk, *Train* egyszerre megfordította aeroplánját s egyenesen nekünk repült. Az az érzésem volt, hogy automobilon éppen a repülőpálya tengelyében van s hogy a repülőgép irgalmatlanul le fog kaszálni mindnyájunkat. — Óriási volt a rémület a gyalogosok és a vértesszók között, mert *Train* szédítő sebességgel szállt le s mindenki, a mennyire tudott, menekülni igyekezett a veszedelem helyéről. A repülőgép lezuhant a hivatalos csoportra, de éppen úgy ránk is zuhanhatott volna, akik a hivatalos csoporttól jobbra alig husz méternyire voltunk. Mindez oly szédítő gyorsasággal történt, hogy néhány másodpercig nem láttam egyebet, mint véres testeket és óriási porfelhőt. Alig egy-két másodperc múlva segítség érkezett s az odasielő emberek fölemelték *Berteaux* holttestét s az én sofföröm felszedte a hadügyminiszternek tőle néhány méternyire fekvő jobb karját, a melyet a repülőgép szárnya levágott. Rendelkezésükre bocsátottam automobilomat, a melyen *Deutsch de la Meurthe*-t kórházba szállították.

(Jobbra vagy balra.)

Jean Moreau újságíró, aki közvetlen közelből szemtanúja volt a szerencsétlenségnek, ezt mondja el: Elkísértem a minisztereket, akik az egyes aviatikusokat meglátogatták s azután vissza akartunk térni a hivatalos emelvényre. Kis társaságunk három csoportra oszlott. Az egyikben *Monis* és *Berteaux* miniszterek, *Lepine* rendőrfő, *Deutsch de la Meurthe* és a miniszterelnök fia volt; e mögött néhány méternyire én mentem barátommal, *Brochet* mérnökkel s mögöttünk néhány lépésnyire *Mannoury* tábornok, *Bouttieaux* ezredes egy vezérkari tiszt és egy képviselő. Már csak körülbelül száz méternyire voltunk az emelvénytől, amikor egy vértesszóna gyorsan felénk lovagolt. *Lepine* kivált a csoportunkból, fölemelte a kezét és intett a vértesszónának, hogy álljanak meg. Ebben a pillanatban szállt föl *Train* és több kanyarulatot tett a térség fölött. *Lepine* most hozzánk fordult s ezt mondta:

— Tessék jobbra kitérni.

A társaság ingadozni kezdett, *Monis*, *Berteaux*, *Deutsch de la Meurthe* és a fiatal *Monis* balra siettek el. Láttam, amint az aeroplán felénk rohan, éreztem, hogy alig két méternyire van a fejem fölött és ösztönszerűen a földre vettem magamat. Egyszerre borzasztó recsegést hallottam, fölugrottam és láttam, hogy három ember a földön fekszik.

(Lezuhanás három méterről.)

A katasztrófa okát eddig nem sikerült megállapítani. *Jean Dupuy* a páris—madridi repülőverseny főrendezője így mondta el a borzalmas baleset hiteles történetét:

Train igen nehezen startolt. Háromszor újra kezdte a felszállást. A testvére, aki a monoplán mellett állott, már rá is szólt:

— Ne indulj ma, vagy várd meg, amíg kisüt a nap és elül az északai szél!

*Train*nek már nem volt ideje felelni, mert e pillanatban jó startot vett és már a levegőben volt. Pont félhat óra volt. Én távosóvön követtem a pilóta minden mozdulát. Láttam, hogy nyugodt, biztos, még mosolygott is. Nyolc méter magasságban lehetett, amikor a szél egyszerre erősödött. Mindnyájunkat ijedség érzése járt át. *Train* a kormánykerékkel balanszírozott, de látszott, hogy nem ura többé a helyzetnek. A szél folyton erősebb lett, a gép fűlsiketítő berregéssel egyenesen a tribünöknek tartott. Mi rögtön jelzőszóval és szócsövekkel intettünk:

— Vissza! Vissza! Vissza!

A gép a hivatalos személyiségek csoportja fölött jobbra akart térni, de szemben találta

rend fenntartására kivezényelt kuraszir zászlóalj. Ha ezeknek nekirohan, úgy a megvadult lovak olyan pusztítást visznek véghez a tömegben, amelyhez hasonlót el sem képzelhetünk. Train látta a veszedelmet, mi dermedten figyelünk. A pilóta, tisztán láttuk, hibetetlen erőfejtéssel balra fordította a kormányt, a gép cukkolt, féloldalt fordult és három méter magasságból egyenesen belerepült a hivatalos személyek csoportjába. A következő pillanatban már sebesültek hevertek a gép alatt. Az emberek tülekedni kezdtek és egymást tépve, tiporva gázolva fejvesztetten rohantak a tribünökről lefelé. Train nem lehet okolni. Egy pillanatig sem veszítette el őruralmát.

Jean Dujay, a Pesti Parisien főszerkesztőjével és Lepine rendőrfőnökkel rövid tanácskozás után a versenyt megsemmisítette.

(A miniszterelnök fiának elbeszélése.)

Monis miniszterelnök fia. Antoine Monis, a katasztrófáról ezt beszélt el: A hivatalos személyiségek csoportjában hirtelen örült sebességgel láttuk felénk közeledni a monoplánt. Atyámat erőteljesen meglöktem, úgy, hogy elesett és talán ez mentette meg az életét. A miniszterelnök fiát a készülék egyik rudja szintén megsebesítette, de csak könnyű sérülést ejtett rajta. Amikor megfordult, egy nagy vértócsában látta heverni a hadügyminiszternek testéről teljesen leszakított karját.

Monis miniszterelnök állapota.

Páris, vasárnap. A belügyminiszteriumban két óra után tudták meg a katasztrófát a miniszterelnök fia révén, aki auton jött Issyből. A megérkezéskor csak egy ujságíró volt velük, aki a kiszállásnál segített a fiatal Monisnak — ki szintén megsebesült a lábán. Ugyanez az ujságíró vitette szobájába a miniszterelnököt is. Rettenetesen néztek ki a sebesültek, vér és piszok borította mindkét Monist. Az orvosok még nem jöttek meg és az emberek a közeli patikába szaladtak kötöző anyagokért. Azonban a gyógyszerészár be volt zárva és csak hosszasan osongetésre nyílt ki.

Monis öntudatánál volt mindvégig. Hőiesen tűrte a sebek bekötését és eltörött lábszárának beigazítását. Azt kérdezte, megsebesültek-e mások is. Az orvosok kijelentették, hogy a körülményekhez képest állapota kielégítő, azonban a máj tájékán szenvedett sérülés komoly természetű.

Páris, vasárnap. Monis miniszterelnököt a belügyminisztériumba szállították. A miniszterelnöknek a lába tört el és az arca borzalmasan összezúzódott. Állapota nagyon komolynak látszik. A miniszterelnök fia szintén megsebesült a lábán, de sebe könnyebb természetű. Fallières elnök és a kormány többi tagja csahamar megjelentek a belügyminisztériumban, hogy a miniszterelnök állapota felől tudakozódjanak, de nem boosátották őket a sebesülthöz.

Páris, vasárnap. A sebesült miniszterelnök állapotáról reggel 9 órakor kiadott orvosi jelentés így szól: A súlyos baleset folytán, a mely Monis miniszterelnököt érte, a jobb láb mindkét csontján komplikált törés, a szembéjében és az arcon szakított és zuzott sebek vannak és az orrcsont is eltört. A szemek sérültek és a koponyacsonton sem látni sérülést, a miniszterelnök azonban fájdalmakról panaszkodik, a melyek mellétől altestéig terjednek.

Monis miniszterelnök teljes eszméletén van a nagy esontörés, mint az arcan levő sebek orvosi bekötését férfiasan állotta ki. A belső fájdalmakat, melyeket a miniszterelnök érez, valószínűleg bordatörések okozzák. Berteaux hadügyminiszter halálát eddig eltitkolták előtte. Fallières elnökkel, a ki Monist fölkereste, szívesen beszélgetett a sebesült miniszterelnök.

Páris, vasárnap. Este hat órakor Monis miniszterelnök állapotáról orvosi jelentést adtak ki, amely szerint a beteg fájdalmai mellében és altestében csökkentek.

Este 11 órakor a miniszterelnök nyugodtan feküdt ágyában. A csonttörésektől és zuzódásoktól eredő fájdalmak lényegesen csökkentek.

(A köztársasági elnök látogatása.)

Fallières elnöknek a beteg miniszterelnök így mesélte el a katasztrófa lefolyását:

— A hadügyminiszter és én egy kis csoportban álltunk és lassan mentünk át a téren,

amikor észrevettük, hogy Train gépe ingadozni kezd és fenyegetőleg közeledik a föld felé. Lenyugözve állottunk ott, úgy látszott, hogy a monoplán a nagy tömegre csap le, hirtelen azonban egy fél fordulatot tett balra és a következő pillanatban a mi csoportunkra zuhant. Láttam, hogy Berteaux összerogy; ösztönszerűleg hátrahúzódtam, de a gép csavarja hatalmas ütést mért rám úgy, hogy többedmagammal a földre zuhantam, a gép pedig ránk vágódott. Ebben a percben elvesztettem eszméletemet. A többitől nem tudok.

Ejjel jelentik hogy a miniszterelnök fájdalmai a tüdőben és az alsótestben erősbülnek, kedély állapota azonban változatlanul kielégítő. Constant miniszteri titkártól Monis súlyos betegen is államügyek felől érdeklődött és a környezetek nagy fáradtságába került rábírni a miniszterelnököt, hogy ne foglalkozzék ezekkel a dolgokkal.

(Orvosi vélemény.)

Páris, hétfő. Monis miniszterelnök az éjszakát meglehetősen jól töltötte el. Állapota kielégítő. Semmiféle komplikáció nem állott be. Lannelongue tanár kijelenti, hogy Monis miniszterelnök állapotában nyugtalanító tünetet nem fedezett föl. Két-három napig azonban várni kell, a míg megbízható nyilatkozatot lehet tenni. A tanárt csak az aggasztja, hogy a miniszterelnök cukorbetegségben szenved. Szigorú diétára lesz szükség, hogy komplikációk elkerülhetők legyenek. A tanár azt hiszi, hogy Monis miniszterelnök két hónap múlva ismét megkísérelheti a járást.

Páris, hétfő. A miniszterelnök állapotában változás nem állott be, de orvosi biznak felépülésében. A miniszterelnök állandóan eszméletlenül van és politikai ügyekről érdeklődik.

A francia lapok mai számaikban élesen támadják Lepine rendőrfőnököt s őt okolják a katasztróféért.

A hadügyminiszter ravatalon.

Páris, vasárnap. Egy szemtanú a következőleg írja le a miniszter utolsó útját:

— Vértések tartják szabadon az utat a mentők helyiségéig. Mikor a kocsi a sátor elé érkezett a miniszter holttestével és láthatóvá lesz a sápadt arc, a gyalogosok puskákkal, a vértések kardjaikkal tisztelegnek. A holttest mellett Doumer és Dubail tábornokok ülnek. Az egyik tiszt vezényel: Előrel! A vértések körülvesszik a kocsit, amely lassan megindul Páris felé.

A kocsi valamivel tíz óra előtt érkezett meg a hadügyminisztérium palotájához. Dubail tábornok egy segédtsíztjével elment Berteaux házához, hogy az özvegygel tudassa a gyász-
hírt. Már fél nyolckor megjelent itt egy tiszt, aki azonban a miniszternek csupán súlyos megsebesüléséről számolt be. Mikor Berteaux neje meghallotta a hírt, elvesztette eszméletét, de néhány perc múlva felocsudott és bámulatos energiával tartotta magát és fogadta a részvétlátogatásokat.

Berteauxot ugyanott ravatalozták fel, ahol Brun holtteste feküdt. A hadügyminisztérium lépcsőházában katonatisztek állnak diszorséget. A nagykövetek és katonai attasékat Dubail tábornok fogadta a földszinti szalonban.

Valamivel tizenegy után megérkezett a hetedik kerület békebirája, hogy hagyományos szokás szerint lepecsételje a miniszter dolgozószobáját és szekrényeit. Csak két hét előtt távolította el a pecsétet, amelyeket Brun tábornok halála után rakott fel. A minisztérium nagy kapuját este bezárták és a látogatók, a kik a holttest mellett időző özvegynek és Berteaux fiának részvétüket akarják kifejezni, egy-egy kis oldalajtón mennek be. Az elfüggönyözött ablakok mögül halvány gyertyafény csillan ki, az előszobában egy csomó tiszt áll, a ház előtti téren pedig nagy kíváncsi tömeg tolong.

Berteaux Champs Elyseesi házába senkit se eresztenek be. Egy fekete ruhás szolga veszi át a névjegyeket és beviszi a földszinti terembe, ahol halomszám fekszenek a levelek és táviratok.

A hadügyminiszter ravatalra tételénél a családtagokon kívül több miniszter is jelen volt. Ejjel a ravatalt a miniszter segédtsíztjei őrizték. Leánya és veje is virrasztanak a ko-

porsó mellett. Berteaux fia néhány hét előtt leesett lováról és betegen fekszik, így nem lehet a ravatal mellett.

Berteaux után harminc millió frank vagyon maradt.

(Berteaux temetése.)

Páris, hétfő. Az Elisée-palotában minisztertanács volt, amely a Cruppi külügyminisztert bizta meg a hadügyminisztérium ideiglenes vezetésével és elhatározta, hogy Berteaux hadügyminisztert államköltségen temetteti el.

Berteaux hadügyminiszter holttestét este a hadügyminisztériumban fölravatalozták.

Berteaux hadügyminiszter temetése csütörtökön vagy pénteken lesz. Azt hiszik, hogy a szerb király a temetésen mint magánember részt venni szándékozik.

Párisból jelentik: Holnap Fallières elnök vezetésével minisztertanács lesz, amelytől több fontos döntést várnak. A kamara holnap ülésén pedig törvényjavaslatot fognak beuyjítani, hogy a hadügyminisztert államköltségen temessék el. A javaslatához azonban egy fontos kelleték hiányzik s ez a miniszterelnök aláírása. A miniszterelnök eddig nem tudta, hogy fegyvertársa életét vesztette. Kérdezősködéseire azt mondták, hogy a hadügyminiszter is megsebesült. Csak holnap a törvényjavaslat aláírásakor fogják neki a valóságot megmondani.

Train aviatikus vallomása.

Páris, vasárnap. Trainnek mint repülőgép-konstruktornak Franciaországban igen jó híre van. Berteaux csak nemrég rendelt meg nála tizenöt repülőgépet, a melyet a gyarmatokban akartak használni. Train és kísérője nem szenvedett semmiféle sérülést. Train a katasztrófa kétségbeesett. Azt mondja, hogy minden lehetőséget elkövetett, hogy készülékét irányítsa s ő maga a szerencsétlenségről ezt mondta el:

— Már akkor, a mikor készülékemet kipróbáltam, tisztában voltam azzal, hogy motorom nincsen egészen jó karban. Ezért körülbelül harminc méter magasságban megtettem a szükséges intézkedéseket, hogy leszállhassak. Ekkor észrevettem a vértéseket, ki akartam őket kerülni, de motorom egyre jobban elgyöngült, úgy hogy nem tudtam kanyarodni. Ebben a pillanatban láttam, hogy széteszik egy csoport, a melyet a vértések addig eltakartak. A lehetetlenséggel határos erőfeszítézt tettem és még utazótársam életét is megkockáztattam, csak hogy repülésemet meghosszabbítsam és a csoportban levő emberek feje fölött elszállhassak. Már reméltem, hogy ez sikerülni is fog, a mikor egyszerre készülékem fölágaskodott s egész súlyával lezuhant. Leszálltam a készülékekről abban a biztos meggyőződésben, hogy a szerencsétlenséget el tudtam kerülni s ekkor láttam, rémületemre, hogy mily borzasztó katasztrófát okoztam.

A vizsgálat.

A vizsgálat a késő éjjeli órákig eltartott. Boucard bíró kihallgatta a esendőrszázadost, aki a téren a felügyeletet gyakorolta, továbbá egy sereg mechanikust. Nem hiszik, hogy Train aviatikust felelősségre lehessen vonni. Nem követett el semmi hanyagságot és a szabályok be nem tartásával se lehet vádolni.

A politika és a szerencsétlenség.

Páris, hétfő. A hadügyminisztérium ideiglenes vezetését a marokkói helyzetre való tekintettel Cruppi külügyminiszterre bízták. Fallières elnök és a miniszterek arra a megállapodásra jutottak, hogy Cruppi, minthogy Berteaux vele egyetértően készítette elő a segédosztály szervezését, van hivatva arra, hogy a hadosztálynak adandó utasításokért viselje a felelősséget.

A lapok máris foglalkoznak a katasztrófa politika következményeivel, a mennyiben rámutatnak arra, hogy a radikális párt Berteauxban az egyik fő összetartó kapcsát vesztette el. Az a körülmény, hogy a miniszterelnök hónapokig lesz kénytelen távolmaradni, az államügyek vezetésétől, súlyos nehézségeket jelent a kabinetre nézve, mert épen most van függőben annyi fontos belügyi és külügyi kérdés. Az ellenzéki Liberté azt állítja, hogy máris van szó Clemenceau, Millerand és Poincaré féle miniszterkombinációról.

Elmarad Péter király párisi utja.

Páris. Péter szerb király Fallières elnök-höz táviratot intézett, melyben mély megrendüléssel adott kifejezést az issyles-moulineaux-i katasztrófán, melyen érzett részvétét és azt az óhaját fejezi ki, hogy Monis miniszterelnök egészsége mielőbb helyre fog állni. A nagy szerencsétlenségre való tekintettel, mely a köztársaság kormányát és a vitéz francia hadsereget érte, a király mély sajnálattal párisi látogatását elhalasztani kívánja.

Fallières elnök táviratilag válaszolt a szerb királynak, melyben köszönetet mond Franciaország fájdalmas gyászában való osztozkodásért és mély részvétnyilatkozatáért. Az elnök azt óhajta, hogy köszönetét rövid időn belül személyesen megismételhesse.

A katasztrófa következtében a Péter király látogatása alkalmából tervezett ünnepeket lemondják. Péter szerb király hivatalos látogatása elmarad. Azt hiszik, hogy Péter király azért jön Párisba, hogy mint volt francia katonatiszt résztvegyen a hadügyminiszter temetésén.

A részvél. — Khuen gróf távirata.

Páris, hétfő. Fallières elnök a legtöbb uralkodótól és államfőtől részvét-táviratot kapott, a többi között I. Ferenc József császártól és királytól is.

Szécsen gróf osztrák és magyar nagykövet a külügyminiszteriumban és a hadügyminiszteriumban legmélyebb részvétét fejezte ki. Sohón báró német nagykövet délelőtt megjelent a köztársaság elnökénél, hogy kifejezze részvétét. A nagykövet ezután a hadügyminiszteriumban és a belügyminiszteriumban fejezte ki részvétét.

Budapestről jelentik: Khuen gróf miniszterelnök a következő részvét-táviratot intézte a bécsi francia nagykövethöz:

Mély megilletődéssel értesültünk arról a borzasztó katasztrófáról, amely a francia kormányt sújtotta. Nagy súlyt helyezek arra, hogy excellenciádnak a magyar kormány nevében legőszintébb részvétünket kifejezzem és egyuttal arra kérem, hogy ezt igaz rokonszenvünk kifejezésével a francia kormánnyal közölni sziveskedjék. Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök.

A versenyt folytatják.

Páris, hétfő. A páris-madridi repülőversenyt folytatják. Monis miniszterelnök, aki előtt elhallgatták eddig a hadügyminiszter halálát, betegségén azt a kívánságát fejezte ki, hogy a repülőverseny elé ne gördítsenek akadályokat. Ehhez képest a sportbizottság elhatározta, hogy a versenyrepülést már ma reggel négy órakor folytatják.

Az aviatikusok mai fölszállásánál nem volt közönség jelen. Ma éjjel három órakor három ezer katona tökéletesen elzárta a repülőtérrel, ahová csak aviatikusokat, mechanikusokat és ujságírókat bocsátottak be. Hivatalos személyek nem voltak jelen. Vedrine aviatikus jól sikerült próbafölszállást tett és négy óra tizenkét perckor elindult Angouleme irányában. Más aviatikusok is kihozták repülőgépjüket a hangárokból a forma kedvéért néhány fölszállást megkíséreltek, de a tegnapi katasztrófa annyira megrémítette őket, hogy nem voltak hajlandók a nagy utra vállalkozni.

SPORT.**+ A. B. A. K. — A. A. K. football-match.**

Rendkívül érdekes football mérkőzésben volt része vasárnap délután Arad sportkedvelőinek Budapest egyik legkiválóbb csapata, a B. A. K. jött le Aradra, barátságos mérkőzése az A. A. K. csapatával. A mérkőzés változatosan, érdekesen folyt le, amelynek során a közönségnek számtalan alkalma nyílt abban a csodálatos összjátékban gyönyörködni, amelyet a B. A. K. legénysége produkált, különösen pedig Károly fenomenális játékában, amelyet a publikum igen sokszor lelkes tapsokkal honorált. A mérkőzés egész tartama alatt a B. A. K. főlénye természetesen teljesen észrevehető volt. A pesti csapat az első félidőn 5-ik, 25-ik, 28-ik, 38-ik és 40-ik percben rugott goalt, a második félidőben pedig a 6., 10., 16. és 34-ik percben lőtt az ellenfél kapujába. Az aradi csapat az egész mérkőzés alatt csak 2 goalt rugott, még

pedig az első félidő 31-ik és a második félidő 34-ik percében. Eredmény 9:2 a B. A. K. javára. A bíró Koltay postás volt.

VÁROS ÉS MEGYE.**Védekezés a kolera ellen.**

— Sarlot főkapitány intézkedései. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 23.

Aradváros közönségének ma küldötte meg a belügyminiszter amaz intézkedések hosszú sorozatát, melyektől az egészségügyi kormányzat az ázsiai kolera elterjedésének megállítását reméli. Első helyre teszi a miniszter a pedáns és megalkuvást nem ismerő tisztaságot és ezért a hatóságot ennek szigorú ellenőrzésére utasítja.

Sarlot Domokos főkapitány azonnal intézkedett, hogy a város területén ilyen irányban az ellenőrzés a legszélesebb keretekben lépjen életbe és a következő rendeletet adta ki:

Utasítom az összes kerületi biztosokat, hogy a kerületükben szigorúan ellenőrizzék azt, ami akár az utcán, akár az udvarokon, de különösen oly nyilvános helyeken, hol akár étkezés, szórakozás, vagy mulatság kedvéért a közönség nagyobb számmal szokott megjelenni, a köztisztasági és közegészségi érdekek a legkiterjedtebb mértékben megóva legyenek a minden egyes alkalommal, ha az előző jóakaró figyelmeztetés nem vétetett figyelembe, az egyes mulasztásokat az okozott, vagy türt ártalmak megtorolhatása végett nekem írásban bejelentsek.

Mint hogy a biztosok tisztviselők által lesznek ellenőrizve: ezt az ellenőrzést úgy értelmezem, hogy nem kell azt bevárni, míg a tisztviselő az ártalmakra és köteletségének teljesítésére figyelmezteti, hanem magának a kerületi biztosnak kell eljárni, tapasztalatokat gyűjteni és a kerületi biztosnak kell a tisztviselőt figyelmeztetni a felekkel szemben tapasztalt ama mulasztásokra, melyek közártalmat képeznek. Mielőtt ezt megtenné, már tartozik az esetet bejelenteni. Tájékoztásul különösen figyelmükbe ajánlom az utcai illemhelyeket, lovasuti és bérkocsi állomás és megállóhelyeket, vendéglők, szállodák, fogadók, kifőzök, kávéházak és magánházak udvarait, illemhelyeit s ott a szemét, konyhahulladék és moslék elhelyezését, a sütődéket, mészáros és hentes üzleteket, szatócsokat, limonádé-, cukor- és boza-árusítókat, rongy-, osont- és börgyűjtő telepeket és halárusokat. Az építkezéseknél ellenőrizzék az árnyékszékeket, valamint akadályozzák meg azt a szokást, hogy ott engedély nélkül bárki is lakhassék és az ételmaradékokat szétdobálják.

Dinnye és gyümölcs idényben akadályozzák meg a dinnye- és gyümölcsmaradékoknak az utcákon, tereken való széjjeldobálását. Szóval ellenőrizzék és kellő figyelem alatt tartásuk mindazon helyeket, ahol bármi oknál fogva az egészségre nézve káros ártalom keletkezhetik.

A közönség legélethevőbb érdeke, hogy a rendőrséget ebben a nehéz feladatában támogatassák.

Tüzoltó laktanya a lovardában. A gazdasági szék ma tartott ülésén foglalkozott a hadügyminiszter ajánlatával, melyben az Attila-téri lovardát harmincezer koronáért megvételre kínálja a városnak. A gazdasági szék az ajánlatot előnyösnek tartja és azt javasolja a törvényhatóságnak, hogy vásárolja meg az épületet. Sarlot Domokos főkapitány is megjelent az ülésen és a megvétel mellett érvelt, hogy a lovardát átalakíttatja a város tüzoltó szertárnak és laktanyának. Az az eszme is felvetődött, hogy rendőrségi laktanya céljaira adoptálja a város a lovardát. E kérdések felett azonban a közgyűlés fog dönteni, amelynek állásfoglalása az új vármegyei kórház kérdésének kialakultáig nem történhetik meg, mert a tervek össze- zavarása és kumulálása vezethet egy pilanatnyi megoldáshoz, de nem olyanhoz, mely hosszú időkre letörli a napirendről a folyton élő és elhatalmaskodó mizériákat.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Harmath Hedvig meghalt. Mint Budapestről jelentik, a magyar színjátéknak nagy gyászja van. Harmath Hedvig, a Vigszínház fiatal, egyik legtalentumosabb és legnépszerűbb művésznője, a vasárnapról hétfőre virradó éjszakán éjfélkor meghalt. Harmath Hedvig hosszú betegségét nagy részvéttel és fájdalommal vette Budapest közönsége, amely annyira szerette a „Csöpség”, a „Dorrit kisasszony”, a „Liliem” Marikájának és annyi híressé vált szerep megalkotó művésznőjét. Harmath Hedviget a legfájdalmasabb betegség: a rák támadta meg és viruló fiatal szervezetét két hónap alatt elpusztította. A művésznő tegnap este tíz órakor csendes agóniába esett és éjfél előtt tíz perccel átszunnyadt a halálba. A szerencsétlen férj, Márton Miksa ügyvéd mellett ott voltak a művésznő egész családja, Horváth Sándor dr. háziorvos, Herzel tanár és az ápolónő, akik maguk is hangos zokogásba törtek, amikor a halál bekövetkezett. Két hónap előtt a Herzel-szanatóriumban megoperálták a művésznőt. Az operáció sikerült és minden remény meg volt, hogy megmenthetik az életnek. Két hét előtt azonban, amikor a szanatóriumból a Lipót-körut 16. szám alatt levő lakására szállították, hirtelen rosszabbra fordult az állapota. Azóta az egész főváros aggódva leste a híreket a halálos beteg művésznő felől. Már-már mindenki tisztába jött azzal, hogy az élet számára elveszett, de a nagy szeretet, mely körülvette, reménnyel töltötte el a távolállókot is, hogy: hátha csoda történik. A csoda nem történt meg. Harmath Hedviggel nemcsak a Vigszínház, hanem a magyar színpadok legszebb, a legsikeresebb jövőt ígérő művésznője költözött el. Kedden délután a Vigszínházról fogják eltemetni.

* Heltai Jenő kabaréja erősen vonzza estéről-estére az aradi színházbarájt közönséget. A Központi Szálló szellős nagy étterme a megnyitó előadás óta minden este megtelt előzőlő, nagy közönséggel, amely megérdemelt szép ünneplésben részesítette a jobbnál-jobb közreműködőket. Keleti Juliska vendégművésznő természetesen egyik vonzereje a Modern Színpadnak. Ma este tartotta Heltai első piros estélyét, amelynek pikáns, de azért finom műsorát élénk tetszéssel fogadta a közönség. Pénteken megismétlik a piros-estély műsorát. Kedden teljesen új lesz a Modern Színpad műsora. Holnap kerül színre Huszár Károly vendégfelléptével a „Bohém élet” című bájos zenéjű operett is. Keleti Juliska vendégjátékai alatt a helyárok a következők: I. rendű hely: 3 korona, II. rendű hely: 1 korona 50 fillér. A paszpartuk ekkor is érvényesek, a kedvezményes jegyek 1 korona ráfizetéssel.

* A javulás. Saskeőy József gyulavarsándi igazgató-tanító A javulás címen kedves gyermekszindarabot írt. A darab nemzetiségi vidékeken, idegen ajku gyermekekkel már nagy sikert aratott. A kis darab vidám hangú, kedélyesen szórakoztató, figyelmet állandóan lekötő, könnyű nyelvezetű, képző, tanulságos színmű, amelynek nevelői hatását kicsinyelni nem lehet s amelynek egyik fő előnye az is, hogy fölszerelése egyszerű s így a legszegényebb iskolában is előadható. Mint olvasmány is kellemes szórakozást nyújt gyermekeinknek s így különösen vizsgai jutalomkönyvül melegen ajánlható. A javulás G. Szabó Lajos könyvkiadóhivatalában jelent meg Orosházán s az ára 50 fillér.

* Világattrakciók a Nyári színházban. Mind nagyobb és nagyobb sikert aratnak nap-nap után a Nyári színházban bemutatásra kerülő pompás attrakciók, amelyekhez hasonlót is aligha látott az aradi publikum. A direkciónak azonban nem elégedett meg az eddig elért sikerekkel, hanem új meglepetésekkel szolgál, így holnap egy szenzációs attrakció lép fel először: az Enders-csoport, amely hosszú idő óta egyik legkitűnőbb slágere a buda-

pesti Royal-orfeum műsorának s csak igen nagy anyagi áldozatok árán sikerült őket rövid vendégszereplésre megnyerni.

* **A Rózsalovag bemutatója.** Budapestről jelentik: Zsufolt nézőtér előtt folyt le vasárnap este az idei zeneévad legkimagaslóbb eseménye: A rózsalovag bemutató előadása. Hetek óta lázasan készült az Operaház művészi személynéje erre a premierre, mert a mű óriási technikai nehézségei rendkívüli feladatot rótnak minden egyes közreműködőre. A drezdai után éppen négy hónappal később került hozzánk Hoffmannsthal Hugó és Strauss Richárd közös munkája, amely ezuttal nem vérbefojtott tragédiának borzalmas eseményeit idézi elénk, hanem vidám, derűs millióban mutatja be a bécsi rococo-idők fonákságát. Strauss szenzációs alkotása sehohsem aratott igazi sikert, aminek nem annyira a hangulatos lírai részletekben és lendületes keringőkben bővelkedő zene, mint inkább a szövegkönyvnek egy némely fogyatékosága az oka. Strauss, ebben a dalművében is elsőrangú orkeszter-művésznek bizonyult. Pompásan illusztrálja a helyzeteket és a szentimentális, lírai részletek megrajzolására mindig megtalálja a finom, lágy színeket. De azért ezzel a dalművével korántsem oldotta meg a modern vig opera problémáját. A budapesti közönség nem mutatott tegnap este valami különös lelkesedést az újdonság iránt. A földszint és a páholyok közönsége sehogysem melegedett fel, csupán a harmadik emelet hálás és lelkes ifjúsága tapsolt minden felvonás után. A szereplő művészek közül Dömötör Ilona vált ki leginkább kedves alakításával. Sebők Sári, Sándor Ezsi és Kornai a főszerepekben, Váradi Margit, Kertész Ödön, Kertész Vilmos és Kárpát a kisebb szerepekben, minden lehetőt elkövettek, hogy a darabot sikerre juttassák. Nem rajtuk múlt, hogy ez nem sikerült. — A dalművet Ábrányi Emil dirigálta, akit a közönség kitűnő munkájáért lelkes ünneplésben részesített. A bemutató előadást végig nézte Augusztia főhercegnő és József főherceg is.

* **Uj műsor az Apollóban.** Alig két napja, hogy az Apolló-színház új műsort mutatott be s kedden ismét teljesen új képek kerülnek bemutatásra. Az Apolló agilis igazgatósága ezzel a tettevel is bebizonyította, hogy minden módot és alkalmat megragad, hogy a közönségnek legmesszebbmenő igényeit is a legteljesebb mértékben kielégítse. A keddi műsoron is szebbnél-szebb képek szerepelnek, amelyeknek mindegyike az amerikai filmgyárosok műhelyeiből kerülnek elő s a modern kinematográfia egy-egy jól sikerült alkotása. Ebből a fenomenális műsorból különösen két kép emelendő ki, amelyeknek úgy a tartalma, mint a megjátszása a legkényesebb igényeket is kielégíti; ezek a *sors ironiája*, dráma s az *elhagyott Didó* görög tárgyú mitológiai dráma. 177

* **Achim András temetése.** Egy hét előtt zajlott le a paraszt király tragédiája, melynek legmegrázóbb része az impozáns temetés volt, amilyent Kossuth Lajos temetése óta nem láttott Magyarországon. Soka még olyan imponáló erővel nem nyilatkozott meg azóta a néplélek, mint ezen a temetésen, mikor tizezrek jajgató zokogása verte fel egy népes város csendjét. Mériföldekről jöttek el a vezérüket sirató parasztok, előkerültek a ritkán hordott fekete ünneplők és ifjak a vének apjukként siratták a tragikus véget ért néptribünt. Csaba fekete napját megörökítette a Projectograph és az Uránia színház sietett megszerezni az érdekes képet közönségének. Kedden mutatja be először Achim András temetését az Uránia, ugyanezkor kerül színre utoljára Albert Gad nagy sikert aratott drámája *Az éjjeli lépke*. 175

TÖRVÉNYKEZÉS.

A júniusi esküdtek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 22.

A júniusi esküdtszéki ciklus tagjait ma sorsolta ki a bíróság. A sorsolásnál *Fabián Lajos dr. elnök*, *Mészáros Dániel* és *Szabó István* törvényszéki bírák vettek benne részt. Az ügyészséget *Pogonyi Nándor* képviselte, az ügyvédi kamara részéről *Schütz Henrik dr.* volt jelen. A bíróság a következőket sorsolta ki esküdteül:

Kovács Soma gépgyáros, Záray Ödön nyug. iskolaigazgató, Várady Török Gábor földbirtokos Dud, Tabakovits Emil építész, Balla Alajos gázgyári igazgató, Gábor István közművesmester, Fülöp Gy. Géza dr. ügyvéd Borosjenő, Montag Sándor földbirtokos, Kaufmann Lajos borkereskedő, Michlbauer Lajos borkereskedő, Vásárhelyi József földbirtokos, Kun József ékszerész, Böhm Géza vállalkozó, Bárszony Andor kereskedő, Rozsnyay József dr. gyógyszerész, Kellár Jusztin igazgató, Lukács Emil bankhivatalnok, Olasz Lajos kocsigyártó, Albert Ferenc építész Világos, Zinner Vilmos órás, Nagy Sándor dr. ügyvéd, Tenner Lajos lovasuti igazgató, Török János takarékpénztári igazgató Világos, Matusik József kötélgyártó, Madarász Géza uradalmi intéző Kisjenő, Winkler Károly ispán Arad, Heitz Nándor dr. ügyvéd, Opreán Péter háztulajdonos, Ranschburg Sándor borkereskedő, Löbl Gyula borkereskedő.

Pótesküdték lettek a következők: Deutsch Izsó dr. ügyvéd, Szida Lázár hentes, Frank Fidél lovasuti pénztárnok, Glück Károly háztulajdonos, Velics Sámuel kereskedő, Hack Frigyes ácsmester, Tischler Sándor takarékpénztári tisztviselő, Hoffman Armin könyvelő, Messner Benő kereskedő, Weiszberger Lipót kereskedő.

Az esküdtszéki ciklus június 7-én kezdődik és előreláthatólag két-három hétig fog elhuzódni. Eddig nyolc ügy van tárgyalásra kitűzve.

§ **Elített hagyaték fosztogatók.** Rohács István pécskai lakos és tizenkét társa a múlt hó 29-én az aradi törvényszék előtt állottak vádlottként. A vád ellenük az volt, hogy 1909. április havában Nagy Sándorné hagyatékából mindent elvittek, ugyszólván a ház egész berendezését, úgy, hogy a tulajdonképeni örökösnek, *Döngl Bélánának*, aki Nagyné elhalálozásakor nem volt Pécskán, semmi sem jutott. A vádlottak a tárgyaláson erősen tagadtak s a bíróság ekkor a bizonyítás kiegészítését rendelte el s a tárgyalást einapolta. Ma délelőtt volt ez ügyben az új tárgyalás. A bíróság Rohács Istvánt és Rohács Istvánnét három-három havi fogságra, Bálint Jánost 20 korona pénzbírságra, Torma Herminé egy heti fogságra ítélte, a többi vádlottakat pedig felmentette.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Az izr. jótékony egyesület közgyűlése.** A jótékony meleg ünnepet ült tegnap az aradi izr. jótékony-egyesület évzáró közgyűlésén. Vasárnap d. e. 11 órakor tartotta ez egyesület 1910. évi működéséről szóló beszámolóját a zsidó hitközség tanácstermében megtartott népes közgyűlésében. *Glück Károly* elnök emelkedett szép szavakban üdvözölte az egyesületnek tagjait, majd az egyesületi titkár terjesztette elő jelentését, amelyből a következőket emeljük ki: „Örömmel üdvözöljük ezen alkalmat, amelyen egyesületünk t. tagjaival együtt végig tekinthetünk múlt évi működésünkön. Azon a zajtalan csendes munkálkodáson, amely — hisszük — épp oly mértékben üdvös az általános szociális feladatok nagy érdekében, mint amennyire szívünk mélyében gyökerező valódi emberszereteten épül fel. A keret, amelyben a mi munkánk mozog, nem oly tág, hogy az a szélesebb értelemben vett közt foglalkoztatni hivatva volna. Szerény, csendes a mi munkálkodásunk, de — és ez benső meggyőződésünk — a kellő helyen és a maga idejében gyakoroljuk a jótékonyt, amiként ezt a valódi humanizmus szelleme megköveteli. Az a 3745 korona, amelyet a múlt év folyamán állandó havi segélyekre fordítottunk, olyan emberekre jutott,

akik aggság, munkaképtelenség, vagy beteg miatt előállott keresetképtelenség folytán arra leg rá vannak utalva. A rendkívüli segélyek teli segélyezésre felhasznált 1256 korona oly módon jutott el rendeltetése helyére, hogy a legtöbb esetben nem vártuk be, míg a kére pogtat ajtónkon, hanem mi kerestük fel a kórt, melynek tájáról a szükség rémét feltűnk, vagy hallottuk. Viszont nem hallgatunk sem, hogy irgalom nélkül távol tartottunk letünk a munkakerülés társadalmi felelő ellenőrzés alatt tartottuk, hogy a gyámolítást élvezők munkaképességük ne támaszkodhassanak tovább az emb magasztos, de szociális szempontból tétkben kártékonyvá válható tevékeny kal értékesebbnek tartottuk és teki letünk t. barátainak, támogatóinak érdekében tanusított nagy áldozat hogy felületes elbírálással megel hogy a jótékonyt feladatai a telmeztetnek, ha a segélyezés a adatik” törvényei szerinti eszköz szövege.

A jelentés felemlíti még, hogy az egyesület 56 elemi iskolai tanulóit, 37 iparos tanoncot látott el téli ruhával, 1458 korona költséggel. Az alaptőke álladéka 626 39.26 korona.

A közgyűlés nagy lelkesedéssel vette tudomásul a jelentést és megelégedéssel részt vett a vezetőség. A számvizsgáló-bizottság jelentése alapján megválasztotta a felmentvényt az elnökségnek és elismerte a köszönetet szavazott *Wallfisch Armin* alaptőke-kezelőnek, *Ditrichstein Bernát* pénztárnoknak.

Végül megválasztották egyhangú lelkesedéssel a tisztikart, nevezetesen:

Elnök *Glück Károly*. Alelnök *Hegyi Albert*. Alaptőke-gondnok *Wallfisch Armin*. Pénztárnok *Ditrichstein Bernát*. Választmányi tagok: *Deutsch Andor*, *Éles Armin*, *Funkelstein József*, *Goldschmidt Sándor*, *Holländer Ignác*, *Klein Ignác*, *Kohn S. N.*, *Kohn József*, *Leopold Zsigmond*, *Menczer Jakab*, *végvári Neuman Adolf*, *Ottenberg Tivadar*, *Pollák Vilmos*, *Tenner József*, *Tolnai János dr.*, *Wechsler Ede*, *Weisz Dávid*, *Weisz Márkus*.

Botrány tiz pékműhelyben

— **Prohászka László dr. vizsgálata.** —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 22.

A pékműhelyekben előforduló kihágások Aradon állandóan anyagot szolgáltatnak a kerületi orvosoknak és a kihágási bíróságnak. Csak nemrég történt, hogy a bosnyák pékek egy részét érzékeny pénzbírsággal sújtották, mert a műhelyekben a tisztaságot elhanyagolták s különösen azért, mert romlott komlólevet használtak élesztőnek. Ezek a szigorú bírságok azonban csak részben szüntették meg az anomáliákat. Ezt igazolja *Prohászka László dr.* kerületi orvosnak a kerületében levő pékműhelyekben vasárnap hajnalban tartott vizsgálata.

A kerületi orvos tiz pékműhelyben tartott vizsgálatot és majdnem mindegyikben talált szabálytalanságot. Így első sorban a legtöbb helyen türehtelen a pizok, szenyések a kenyérruhák. A multkori szigorú bírságolás óta a bosnyák pékek is élesztőt használnak, a kerületi orvos csak egy helyen talált komlólevet, de az is friss volt. Több helyen tapasztalt azonban a kerületi orvos olyan visszaéléseket, amelyek a külszínre tetszetős bosnyák kenyerek kedveltségének rovására eshetnek, másrészt a műhelyek gazdáira isméteiten súlyos büntetést fognak vonni.

Igy az egyik bosnyák péknél a vasárnapi piacra szánt kenyérből, vagy ötven darabot, a pizkos földre rakták le, ahol mindenféle hulladék és szemét hevert. Ugvanebben az üzletben az egyik péksegéd a kenyereknek támaszkodva aludt a földön. Egy másik műhelyben az egyik inasgyerek egy székbe bujva, másik pedig egy dagasztóteknőben aludt. Itt

is, mint a legtöbb bosnyák péknél kenyérruhául piszkos zsákrongyot használnak.

Vizsgálatot tartott a kerületi orvos annál a két péknél is, akik a szegényházi, illetve rabkenyeret sütik annál is inkább, mert az ügyesség folytonosan panaszkodik, hogy rossz a rabkenyér. Prohászka dr. konstatálta, hogy bár a tisztaság egyik műhelynek se erős oldala, a rabkenyér olyan, amelyet készíthetnek abból a lisztből, amiből az ügyesség rendel. A rabok számára ugyanis a legolcsóbb és természetesen leghitványabb lisztből csináltják a kenyeret s így nem csodálható, ha a rabkenyér nem tulságosan izletes, bár viszont az is megállapítható volt, hogy a pék jó adag kukoricalisztet is tesz a kenyérbe. Ahol a szegényházi kenyeret készítik ott nincs elég állvány és a kenyér egy részét a földre rakják.

Prohászka dr. a tapasztalt visszaélésekről jelentést fog tenni az egészségügyi bizottságnak és javasolni fogja, hogy a kenyérnek a piszkos földre való lerakása ellen köteleztessenek a pékek kellő nagyságu, sárolható poleok felállítására.

HIREK.

Bánffy báró tüdőgyulladását kapott.

— Küszöbön a katasztrófa. —

Távirati tudósítás.

Budapest, május 22.

Ma reggelre szomorú és megdöbbentő hír röppent ki a Bimbó-utcai palotából. Bánffy Dezső báró betegágya körül orvosok tanácskoznak, ott van az egész család gondterhes arcú, mert az öreg exellenciás ur állapota válságosra fordult. Éppen három hónap óta nyomja az ágyat Bánffy báró és az ország aggodalmas várakozással leste a betegszobából érkezett híreket. Az utóbbi időben lassu, de folytonos javulást konstatáltak az orvosok, tegnap azonban váratlanul megjelent a katasztrófa árnyéka. A beteg államférfi baloldali tüdőgyulladását kapott, ami a legnagyobb mértékben kritikussá tette az állapotát. A folytonos fekvés ugyanis annyira elgyengítette, hogy különben erős szervezete is alig birkózhat meg többé a rettenetes kórral. Csodának kell történni, hogy a tüdőgyulladását kiheverje és szűkebb környezete és az ország továbbra is táplálhassa Bánffy fölépülésének reményességét. Tihanyi Mór dr. meghitt házi orvos megerősítette ezt a hírt.

— A február huszonegyedikén föllépett agyvérzés óta — mondta a házi orvos — Bánffy nem hagyta el az ágyat. A folytonos fekvés és a vele járó fokozatos elgyöngülés miatt tegnap baloldali tüdőgyulladás lépett föl, minek folytán úgy én, mint Jendrassik Ernő dr. tanár, akit konziliumba hívtam, a kegyelmes ur állapotát válságosnak tartjuk.

Bánffy mellett van állandóan Szöllös dr. és a szűkebb család, amelynek minden tagját odagyűjtötte már a sötét aggodalom. Tegnap érkezett meg a két fiú: Bánffy Kázmér, Alsófehérmegye alispánja és Bánffy Ferenc nagybirtokos, valamint a nagybeteg fivére, Bánffy Ernő főrendiházi tag. Kivülök ott van a betegágy körül a gondos hitves. Feilitsch báróné és Dóra báróné. Ha a beteg állapota három napon belül jobbra nem fordul, a katasztrófa elkerülhetetlen.

— A véderőjavaslatok benyújtása. Budapest-ről jelentik: A véderőre és a katonai perrendtartásra vonatkozó törvényjavaslatokat holnap, kedden, vagy a napirend előtt, vagy azután fogja Hazai Samu honvédelmi miniszter a Ház-

ban benyújtani. Kérni fogja a Házat, hogy a javaslatokat utasítsa a véderőbizottsághoz.

— A békéscsabai mandátum. Békéscsabáról jelentik: A parasztpárt tegnap délután jelölő ülést tartott, amelyen az Achim András halálával megüresedett mandátumot Kristóffy Józsefnek, volt belügyminiszternek ajánlotta föl. Kristóffy elfogadta a jelölést. A Justh-párt Ursziny János dr. oszabai ügyvédet jelöli.

Békéscsabáról jelentik: Békécsaba utcáin ma délután a következő tartalmu rőpcédulákat osztogatták: Parasztok, testvérek! Pollák eladta pártunkat Kristóffynak és azáltal Achim emlékét megbecsületeltette. Minden becsületes elvtársnak tiltakoznia kell ezen merénylet ellen, amelylyel Pollák és üzlettársai pártunk becsületét el akarják rabolni. Mentjük meg a parasztpártot, mentjük meg Achim becsületét és jöjjünk össze holnap délután öt órára tiltakozó gyűlésre.

Mint értesülünk a tiltakozó gyűlésen Simonka György dr. ügyvédet fogják jelölni.

A munnapárt csütörtökön fog jelölő értekezletet tartani. A legvalószínűbb jelölt — mint Békéscsabáról jelentik — Fábry Sándor dr. volt békési főispán, az Acsev. vezérigazgatója, vagy Miklós Gyula volt borsodi főispán. Ennek a késő éjjel érkezett híradásnak valódiságáról nem volt módunk meggyőződést szerezni.

A függetlenségi párt csütörtöki értekezletén Ursinyi Jánost jelöli.

Békécsaba község mai közgyűlésén Achim párthívei indítványt nyújtottak be, hogy a város bizonyos összeget szavazzon meg Achim felállítandó szobrára, festesse meg közgyűlési terme számára Achim arcképét és nevével egy utcát nevezzenek el. Az indítvány részleteinek kidolgozására a közgyűlés bizottságot küldött ki.

— A bankszabadság prolongálása. Bécsből jelentik: A magyar és az osztrák kormány abban állapodott meg, hogy a bankszabadságot, amely ideiglenesen május elsejéig volt érvényben, októberig meghosszabbítják, mert az osztrák parlamentben nem tudták a javaslatot idejére elintézni. Ebben a dologban szombaton tanácskozik fog Lukács László Mayer osztrák pénzügyminiszterrel. A meghosszabbítás a legközelebbi napokban fog megtörténni.

— Az aradi állomásfőnök nyugalmában. Homonnay Nándor, az aradi vasúti állomás általános népszerűségű főnöke ma megkapta az államvasutak igazgatóságának az állásából való fölmentésre vonatkozó leiratát. Homonnay, aki már hatvan esztendő, s harminenyolc éve áll a vasut szolgálatában, előre haladott korára való tekintettel maga kérte állásától való fölmentését, mert hosszú évtizedek nehéz és felelősségteljes munkája után pihenésre vágyott. Az állomásfőnök 1906-ban Szabadkáról került Aradra és itt néhány esztendő alatt általános becsületet szerzett magának érdemes munkásságával. A vasutasok körében nagy rokonszenvel találkozott és mint ismeretes, fél évvel ezelőtt a negyedik kerületben városi képviselői mandátummal tisztelte meg az ottani polgárság, amelynek tulnyomó többségét vasuti alkalmazottak alkotják. Homonnay augusztus harmincegyedikéig még hivatalban marad, azután pedig végleg visszavonul arról a pályáról, amelyen folytonos munkával, erős kötelességtudással, szorgalommal és sok képességgel szolgált az államot és a közönség érdekeit.

— Mahler Gusztáv halála. Bécsből jelentik: Ma délután 5 órakor volt Mahler Gusztáv temetése, amelyen bécs művészeti és társadalmi előkelőségei nagy számmal vettek részt. A magyar királyi operaházát Alszegehy főrendező képviselte. Gyászbeszédet az elhunyt óhajta szerint nem voltak.

— Szerényi indítványa. Heltai Ferenc képviselő a minap a kereskedelmi tárca tárgyalása során éles kritikát mondott a koalíció talpfaszállításáról. Szerényi József volt államtitkár ma — mint fővárosi tudósítónk jelenti — válaszol a bírálatra, a következő indítványt jegyezte be a képviselőház indítványkönyvébe: — Küldjön ki a képviselőház bizottságot a koalíció kormányzata alatt az államvasutak talpfaszállításainak, illetőleg beszerzésének megvizsgálása dolgában.

A képviselőház elnöke a szerdai ülésen tüzi ki a határidőt az indítvány megoklására.

— Gyermekeknap Aradon. Az Aradi Fehér Kereszt Gyermekevédő Egyesület, mint az Országos Gyermekevédő Liga helyi bizottsága rendezi és a jövendő az Országos Gyermekevédő Liga javára fog fordítani. A Fehér Kereszt vezetősége már meg is kezdte a gyermekeknapok előkészítését. Múlek Lajosné, a jótékony egyetel fáradozó, agilis társelnöknője most szervezi a rendező-bizottságot, amely hivatalos lesz a részletes programot megállapítani. A megyében már szótmentek az átiratok és a legtöbb községben diszgyűlések lesznek az egyik napon. Az ünnepségek központja természetesen Aradon lesz, ahol még a tavalyinál is nagyobb szabású, fényesebb látványosságokat, felvonulásokat terveznek. Utcai kabarók, sátrak, humoros mutatványok fogják tarkítani e napokat, az iskolákban, intézetekben pedig ünnepélyek és gyűjtések lesznek. Felkérlik Heltai Jenő és János Morini kabaré igazgatókat, hogy rendezzenek a gyermekeknap díjtalan előadásokat. Természetesen, hogy a legtöbb jövevő aradi cigánybanda mindkét napon permanenciában lesz.

— Németországi gazdák látogatása Aradmegyében. Kedden a Deutscher Landwirtschaftlicher Verein (Német gazdasági egyesület) 230 tagja Mezőhegyesre érkezik az állambirtok megtekintésére. Onnan szerdán Németpégre utaznak és a tehenészeteket tekintik meg. Fogadásukra megjelenik Herczegh Ferenc országgyűlési képviselő és neje is, ott lesz továbbá D'Orsay gróf lótenyésztési felügyelő és a földművelésügyi miniszter képviselői. A községben ló és tehen-kiállítás rendeznek ez alkalomból.

— Választójogi gyűlés. Pécsen tegnap a választójogi dolgában népgyűlés volt mintegy 4000 ember részvételével. Egry Béla dr. Pécs városi képviselője után Justh Gyula beszélt, a ki hangsúlyozta, hogy nem igazi függetlenségi, a ki a népjogokkal szembe helyezkedik. — A nemzetiségekkel is együtt küzdenek, ha kifelé nem gravitálnak a magyar államságot tisztelik és megtanulnak magyarul. Buchinger Manó a szociáldemokraták nevében beszélt. Több szónok után föl akart szólalni Schwimmer Róza is a feministák nevében, de a gyűlésen résztvevők egyrésze zajos ellenmondásokkal fogadta, úgy, hogy kénytelen volt beszédét abbahagyni.

— Öngyilkosság, vagy baleset? Egy aradmegyei szép fiatal asszony szánandó esetéről kaptunk ma értesítést. Markutz József alsóbarakonyi községbeli jegyző huszonegy esztendő felelősége, aki Csillag Ignác dr. borosjenői orvos leánya egy revolvergolyótól megsebezve beteg fekszik most apja lakásán. Markutz, aki a vármegyei jegyzői kar egyik legrokonszenvesebb tagja néhány évvel ezelőtt megszerette a kedves urileányt, aki viszonozta a férfi érzelmeit. Tíz hónappal ezelőtt Markutz feleségül vette szerelmesét és az ifju pár boldogan élt. Szombaton hajnalban kinos eset zavarta meg a fiatalok harmonikus életét. Markutzné — egyik hír szerint — a férje revolverével mellbe lötte magát és a golyó erősen megsebezte. Az eset után Csillag dr. azonnal hazaszállította a leányt és gondos ápolás alá vették, úgy, hogy komolyabb következmények nélkül simul el ez az incidens. Más forrás szerint nem öngyilkos kísérlet történt, hanem véletlen baleset, mert a revolver babrálás közben sült el a fiatal asszony kezében.

— Véres kardpárbaj Brádon. Brádi tudósítónk jelenti: Ma a Korona-szálló nyári helyiségében Boneu Vazul joghallgató és German Dante tanárjelölt között súlyos feltételű kardpárbaj volt. Feltételek: vívókard, teljes ban-

Maidt és Schrod

angol uri divat és fehérnemű különlegességek üzlete

Arad, Andrássy-tér 17.

(Reinhardt-ház.)

Ajánljuk dusan felszerelt áruházaikat, hol valódi panama kalapok 12 kor-tól. Girárdi kalapok 2 koronától divat mellények nagy választékban 1-a fehér és sárga ingek 3. 50 kor-tól, gallérok a legdivatosabb formákban. Harisnyák, kesztyűk, gummi, eső és porköpenyek nagy választékban. Szolid kiszolgálás! Városi és megyei telefon 765. Szabott árak

dáza, küzdelem a hareképtelenségig. Az első összeesapásnál German Dante *sulyosan megsebesült jobb karján és mellén.* A segédek, miután az orvosok megállapították a hareképtelenséget, a párbajt beszüntették. A párbaj oka tetteles inzultus volt. A segédek Boneu részéről *Bóhm Vilmos dr. és Anor Imre,* German részéről *Comsa Emanuel és Rada János dr.* voltak. A felek kibékültek.

— **Házasság.** *Telkes Vilmos* jónévű budapesti vállalkozó mérnök június negyedikén délután öt órakor tartja esküvőjét *Ottenberg Erzsike* úrnnyal, *Ottenberg Tivadarnak,* az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara elnökének, az Aradi Első Takarékpénztár vezérigazgatójának szeretetreméltó leányával.

— A *Zsilinszky* fiúk fogva maradnak Nagyváradról jelentik: A nagyváradai tábla felelősségi tanácsa ma foglalkozott a két *Zsilinszky* fivér ügyével. Az ügyész felelősségében újabb bizonyítékokat hozott fel, amelyek szerint a merényletet tervszerűen, előre megfontolt szándékkal követték el és nézete szerint csak véletlen az, hogy a fiatalabb testvér használta a fegyvert és nem az idősebb. A tábla döntése igen kedvezőtlen a vádlottakra, mert megváltoztatta a vádlottak azon határozatát, hogy az idősebb fivért ötezer korona kaució mellett szabadlábra helyezte és mindkét fivérre elrendelte a további vizsgálati fogságot.

— **Titokzatos öngyilkosság.** Vasárnapi lapunkban megírtuk, hogy *Farkas József* budapesti burgonyakereskedő Aradon, egy átmulatott éjszaka után öngyilkos kísérletet követett el és most élethalál között fekszik a kórházban. *Farkas* szülei Szegeden laknak. Az anyja ezt mondta egy újságírónak:

— Valószínűnek tartom, hogy szerelem van a dologban. A fiam ugyanis két esztendővel ezelőtt Aradon katonáskodása alatt megismerkedett egy aradi úrnnyal, akinek a vezetőket nem tudom, csak annyit tudok, hogy *Margitnak* hívják. A fiam állandóan levelezett ezzel a leánnyal. A leveleiket nem olvastam, de sokszor láttam, amikor a fiam így omezte neki a levelet: „*Drága Margitkám!*” Valószínűnek tartom, hogy valami jelenete lehetett a fiannak az öngyilkossága előtt ezzel a leánnyal. Az Aradra való utazását sem bírom mással megmagyarázni, mert a fiam a mai körülmények között miért utazott volna el éppen Aradra?

Az anya által említett leány *Kohn Margitka,* *Kohn Simon* Batthyányi-utca 38. szám alatti lakos leánya. *Kohnékhoz* bucsulevelet is írt az életunt fiu. A *Kohn* család ugyan erősen tagadja, hogy *Farkas* komoly vonzalmat érzett volna a leányuk iránt. A 18 éves *Koh* fiu annyit elárul, hágy ő tudja az öngyilkos kísérlet okát, mert *Farkas* őt beavatta a titkába, ő azonban nem árulja el ezt a nagy titkot.

— Még egy aviatikai katasztrófa? Az Agence Central News szeptérvári tudósítója szerint, Kersik oroszországi városban a párisi katasztrófához hasonló rémes szerencsétlenség történt. Az aviatikai versenyen az egyik aviatikus, aki már kétszer került meg a pályát, harmadszor is át

akarta röpködni a hatalmas térséget. Egyszerre a gép magasság-kormányának csavarja eltört és az aeroplan a közönségre esett, éppen ott, ahol a legsűrűbb sorok voltak. Száznegyven ember megsebesült, hatan azonnal meghaltak.

— **Leégett raktár.** Ma este fél 9 óra tájban telefonon jelentették a tűzoltóságunk és rendőrségnek, hogy a Választó-utca 14. sz. alatt a *Kézsmárky és Simon* temetkezési vállalat istállóépülete kigyulladt. A tűzoltók azonnal kivonultak a helyszínre, de mire odaértek már nemcsak az istálló, hanem a mellette álló hatalmas raktárépület is lángokban állott. A raktárban voltak felhalmozva a vállalat temetési felszerelése és kocsijai, amelyek óriási lánggal égtek úgy, hogy a tűz az eget nagy darabon pirosra festette. A helyszínre érkezett tűzoltók azonnal munkához láttak. Miután az égő épületek magányosan állottak és így nem kellett tartania a tűz terjedésétől, a tűzoltóság minden erejével az oltáshoz látott. Egy félórás munkával sikerült is a tüzet annyira elfojtani, hogy a raktárban lévő holmik egy részét kihordhatták és megmentették, az istállóban levő lovakat pedig még idejében kivezethették. A tüzesethez az aradi rendőrség *Sarlot Domokos* rendőrfőkapitány és *Greén Nándor* tb. rendőrfőkapitány vezetésével vonult ki és a rend fenntartásában a honvéd készütség is segédkezett. A tűz keletkezésének oka ismeretlen. A rendőrség vizsgálatot indított az iránt, hogy a tűz gondatlanságból, vagy gyújtogatásból keletkezett-e?

— **Csödbkerült aradi szövetkezet.** Arad és vidéki iparosok bórpari raktárszövetkezete már régóta anyagi zavarokkal küzdött. Ezeknek részbeni előidézője és okozója *Mihalik Béla* főkönyvelő volt, aki sulyos szabálytalanságokat csinált és megkárosította a szövetkezetet, amely kénytelen volt felszámolni. A felszámolás most folyamatban volt, mert a hitelezők megelégedtek a felszámolás után rájuk jutó összeggel. A napokban azonban *Scheinberger és Popper* szegedi bórkereskedő-cég csödtöt kért a szövetkezet ellen. A bíróság a csödtöt ma elrendelte; csödtömeggondnok *Goldzieher Albert dr.,* helyettese *Bedő Árpád dr.*

— **Kisiklott a temesvári tehervonat.** A Temesvárról Aradra jövő 5261. számú tehervonat egyik kocsija Ujarad állomás előtt kisiklott és ezért a személyvonat utasai átszállással tudtak csak Aradra bejönni. A személyvonat 30 percet késett emiatt.

— **Taraba Sándor** volt aradi mérnök a következő sorok közlésére kért föl bennünket: *Tekintetes szerkesztő ur!* Az Aradi Közlöny május 18-iki számába „*Miért mentettek fel Medvezky Zsigmond* miniszteri tanácsost” című cikkben a személyemet érintő részére vonatkozólag kérem a *Tekintetes szerkesztő* urat az alábbi — az aradi m. kir. folyam mérnöki hivatalnál mindig megtudható — hiteles adatoknak becses lapjában hely adni szíveskedjék. Én az aradi m. kir. folyam mérnöki hivatalnak 1902—1909. évi augusztus 12-én történt eltávozásomig ideiglenes minőségben 7 kor. napidíjjal beosztott mérnöke és nem főmérnöke voltam, valamint nem az arad-nagylaki, hanem apátfalva-szegedi Marosszakasz felvételénél, később 2—3 éven át ugyanezen szakasz építésénél csak közreműködtem, az építés vezetésével nem is voltam megbízva. Már az alkalmaztatásom minősége is eléggé bizonyíték a kérdéses adatok megcáfolására, mert ideiglenes alkalmazottak ilyen fontos kiküldetésben nem részesülnek, valamint nem részesülünk nyugdíj jogosultságban sem, és így én

ilyenről nem is mondhattam le. Állásom elhagyására elsősorban egészségi, másodsorban családi szempontokból kifolyólag történt a fentebb említett időben, akkor pedig semmiféle vizsgálat senki ellen nem folyt, és így *semmi kényszer,* hanem tisztán az említett okok késztettek arra, hogy állásomtól megváljak. Maradtam *Tekintetes szerkesztő* urnak *Nyirparasznyán,* 1911. május 21. Kiváló tisztelettel *Taraba Sándor,* mérnök.

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban e hó 22-én a következő születéseket, halálozásokat jelentettek be és házasságot kötöttek: **Született:** *Gyérán Simon* napszámossal *Andor* nevű fia. *Bradeán János* lakatosnak *Irén* nevű leánya. *Papp Károly* könyvkötőnek *József* nevű fia. *Risztin András* kőműves segédnek *András* nevű fia. *Tusz Károly* kőműves segédnek *Sándor* nevű fia. *Kajtor József* napszámossal *József* nevű fia. *Hajos József* szabó segédnek *Margit* nevű leánya. *Remsziny Vencel* borbélymesternek *Géza* nevű fia. **Meghalt:** *Gutir Erzsébet* 12 hónapos leány. *Binski János* 56 éves molnár. *Kis Jánosné* 37 éves tényező neje. *Özv. Ringeisen Antalné* 50 éves magánzónó. *Bojtor Róza* 21 napos leány. **Házasságot kötött:** *Schlesinger Miksa* szobafestő segéd *Sándor Annával.* *Nikolescu Aurél* szabó segéd *Harakszin Ágnessel.* *Henegár Illés* bérkocsis *Milosov Amáliával.* *Návradi Hugó* kereskedő *Takács Ilona Ágnessel.*

— **Bonbonniere szinpad.** Vasárnap este ismét zsufolásig megtelt a „*Fehér Kereszt*”-szálloda téli kertjében működő „*Bonbonniere szinpad*”. A közönség nem győzte tapsolni az egyes kiváló szereplőket, különösen nagy tetszést arattak a kitűnő előadásban bemutatott kacagtató bohózatok. Az igazgatóság, hogy a műsort változatossá tegye már is új tagokról és vendégszereplőkről gondoskodott. Folyó hó 24-én *szerdán,* 25-én *csütörtökön* és 26-án *pénteken,* lép fel *Papp János,* *Nagy Endre* kabaretjének jó hírnévű örövendő tagja a nyugati írók műsorával. Fellépése iránt nagy az érdeklődés. 2312

VITA FORRÁS

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegeknek köszvény, hólyag- és vesebetegeknek. Félpohár VITA-forrás a gyomorférgést azonnal megszünteti. A vállalat tulajdonosa: 1556 „**CONSUM**” kereskedelmi részvénytársaság Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10—12. **Főraktár: Nagy Farkas cégnél Aradon.** Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógyszerüzletben.

— **Ridikül, kizitaska ujdonságok,** bőröndök, sportcikk, tenniszverők, labdák és hátók, *football, fűleslabda, sétatobok, illatszerek, kölni vizek, hajvizek, fogporok,* mosdószappanok, kefe, fésű és pipere áruk *legnagyobb választékban és legolcsóbban kaphatók Hegedűs Gyula* üzletében, *Aradon, Andrássy-tér 15.* 228

— **Személyhitel nyugdíjkepes tisztviselők és katonatisztek részére kapható előnyösen Szücs F. Vilmosnál** Arad, *Karolina-utca 8.* 1852.

— **Discretió mellett azonnal és olcsón készítenek mindennemű írásmunkát és sokszorosítását** *Ziffer Sándor* írógép-vállalata *Forray utca, gr. Hunyady-palota.* 688

— **Francia likőrök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillár.** *Vojtek és Weisznál.* 1450

Pénzt

jelzálog, amortisatio és váltó fedezetre földbirtokra és városi bérházakra legelőnyösebben közvetít

Szücs F. Vilmos

Aradon, *Karolina-utca 8. számát* háza a hírközlés mellett;

SALAMANDER

cipők elárúsítása.

Telefon 312 szám.

Kérem a kirakatot megtekintenil

1216



A n. 6. közönséggel tisztelettel közlöm, hogy a világhírű „SALAMANDER” gyármányu cipők arad kizárólagos egyedárusítását sikerült megszereznem. Forma, kiállítás és tartósság tekintetében a „SALAMANDER” cipők versenyen felül állanak, vételáruk pedig oly alacsony, hogy ma már mindenki kevés pénzért tartós és elegáns cipőt **Egységárak:** Hölgyek és urak részére 16 K. 50 f., luxus kivétel 20 „ 50 „

WEINBERGER JÁNOS, ARAD

elsőrendű cipőáruháza.

Maison Steiner
eredeti párisi női kalap-képzés
Arad, Forray-u 2/a. Lukácsy-ház.
2118

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Az Aradmegyei Gazdasági Egyesület Vasárnap délután tartotta a városligeti vendéglő nagytermében évi rendes közgyűlését Váserhelyi Józsi elnöklete alatt. A közgyűlés a múlt év költségvetését tárgyalta le és ezután az egyesület által kibocsájtott sorsjegyeket sorsolták ki. A nyereségtárgyakat gazdasági eszközök képezték. Ezután a tisztikar újították meg egyhangu választással. A választmányi tagok névsorába három új tag került és pedig Biró Albert, Hanny Gyula és Schill József. Ezzel zárult be a közgyűlés, melyen a következők vettek részt: Friebelsz Miklós, Kokas József alelnökök, ipolyi Keller Iván ügyvezető titkár, Kemény Szilárd titkár, Purgly László, Dálnoky Nagy Lajos alispán, Urbán Péter, Heinrich Sándor és még vagy 600 kiscgazda.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, május 22.

As áruk 80 khónként számítva:

D44	3 órai
sóvlat	kárlal

Kínálat korlátolt, vételkelet gyenge 5 ezer mm. 5 phérral e'esőbb.

Buza 1911. májusra	12.15	-12.16	12.18	-12.19
Buza 1911. októberre	11.32	-11.33	11.35	-11.36
Ross 1911. októberre	9.41	-9.41	9.44	9.45
Vegyes 1911. májusra	6.38	-6.39	6.39	-3.40
Zab 1911. októberre	7.73	-7.74	7.71	-7.72

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Máj. 22. —

Magyar aranyjárdék 4%	111.30
Magyar koronajárdék 4%	91.25
Magyar koronajárdék 3 1/2%	79.80
Magy. földterem. kötvény 4%	92.50
Kiszávit-aszavon földterem. kötvény	94
Magyar nyereségsorsjegy kölcsön	222
Vizsnyarab. és szegedi sorsjegy kölcsön	151
Csitrák járdék papírban	92.50
Csitrák járdék ezüstben	98.50
Csitrák járdék aranyban	115.50

Csitrák koronajárdék 4%	92.50
1880. évi csitrák államsorsjegy	16
Csitrák-magyar bankrészevény	19.35
Magyar hitelbank-részevény	810.50
Csitrák hitelintézeti részevény	639.75
Csitrák-magy.-államvasuti részevény	749
10 frankos arany (Napoleonkor)	19
Német birodalmi márka	117.82 1/2
London vista	239.95
Paris vista	94.82 1/2
20 márkás arany	25.47

A Temesvári Lloyd-Társulat

erménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Áruk 50 kilogrammonkénti korona értékben.)

1910. Máj. 22.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	11.05	-11.10
76	11.15	-11.20
77	11.30	-11.40
78	11.40	-11.50

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos	11.00	-11.05
Rosa	8.30	-8.35
Arpa	7.75	-7.80
Zab	8.70	-8.80
Tengeri	6.00	-6.05

Budapest-Köbányai sertéskereskedelem

— Máj. 22. —

Magyar elsőrendű: Óreg nehéz páronként 400 kilo grammon fe. fill. súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammos fe. fill. súlyban 169—171 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 171—174 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 164—168 fillérig

Sertéselésztszám: máj. hó 18. napján volt készlet 25454 darab, máj. 19 napján rólhajtatott 106 darab, máj. 19 napján elszállított 194 darab, május 20. napjára maradt készletben: 25426 darab. A szott sertés ület irányzata változatlan.

Felolós szerkesztő
BOLGÁR LAJOS

Sunlight Szappan



Közvetlen a testünkön hordott fehérnemű mosásához használjunk csak feltétlen tiszta szappant, amilyen egyedül a

Sunlightszappan.

Hatásában utólréhetetlen, kiadósága révén pedig a legolcsóbb.

Kettős darab 30 fillér
Nyolcszögletű darab 16 fillér.

254

NYÁRI SZINHÁZ.

kedden, május hó 23-án:

MŰSOR:

1. Frici hipnotizál. Humoros (mozgófénykép.)
2. John Mack és Boby, világhírű kutyája, mint tornászok.
3. Kadix, természet utáni felvétel. (Mozgófénykép)
4. Endersek, keleti mesés mutatványok a budapesti Royal Orfeumból. Itt először.
5. Nápolyi rémek, dráma (mozgófénykép.)
6. Mackwell csoport, szenzációs akrobaták.
7. Pórnajárt szoknyavadász. Kacagató (mozgófénykép.)
8. Arlo, Dolo és két társa. Komikus kerékpáros csoport.

Kezdeté este 8 és fél órakor.

Holnap kedden, világattrakciók és új mozgófényképek előadása.

APOLLÓ SZINHÁZ

az Andrássy-téren új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma, kedd 1911. május 23-án:

1. A Roya völgye. Gyönyörű természetutáni felvétel.
2. Házaságközvetítő. Vigjáték.
3. A szerencse ára. Dráma.
4. Szakácsnék gyönnye. Kacagató bűvözet.
5. A sors iromája. Műfilm. Dráma.
6. Bilenszeny kopa aság ellen. Komikus.
7. Az elhagyott Dió. Mese a régi korból. 500 méteres kép.
8. Pali vadászok. Kacagató.

Előadások délután 6 órától.

Utolsó előadás este 11 óráig.

Helyárak: Páholy fillésenként 1 kor. Zártkör 1 kor. I-nd hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

A hölgyek kéretnek a nosótéren kalap nélkül megjelenni.

URANIA

mozgófénykép színház.

(Bárd Simony-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma kedd 1911. május 23.

1. Akrobata hármas. Varieté szám.
2. Április bolondja. Humoros.
3. Korzikai képek. Latványosság.
4. Rozalinda álomkóros. Bűvözet.
5. Ceipkelegyész gyártás. Tanulságos.
6. Eljegyzés. Bűvözet.
7. Bletntverseny. Természet urán.
8. Pipázók versenye. Humoros.
9. Az éjjeli lepke. Szenzációs dráma. Irta; Albert Gad.
10. Achlm André temetése. Bredeti felvétel.

Előadások a. a. 6 órától kezdve este 11 óráig.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

As előadásokon a es. és kir. 33 gyalogezred senckara játszik. Cukrázda.

Tisztviselői kölcsönt katonatiszteknek

állami, megyei, városi hivatalnokok, valamint a legelőnyösebb feltételek mellett

kezesek nélkül eszközöl

minden előzetes kiadás nélkül, biztosítási iroda.

Arad, Hunyadi-u. 1. I. em., hol bővebb felvilágosítás nyerhető.

2009

Uj menetrend

Az Aradról induló és ide érkező, valamint az Aradot érintő összes vonatok menetrendjét tartalmazó füzet kapható az

Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Ar. Ara 12 fillér.

Műhely áthelyezés!

Értesitem Arad város és vidéke közönségét, hogy

mérlegjavító és műlakatos műhelyemet

május 1-én Rákóczy-u. 80. sz. alól Zoltán-utca 6. sz. alá helyeztem át.

Szíves pártfogást kér kiváló tisztelettel

Benkő József,
mérlegjavító és műlakatos. 2017

Ősz haj nincs.

Minden haj megkapja eredeti szí-
nét, ha azt naponta egyszer

HAIRREGENERATORRAL

megnedvesítjük.

== Nagy üveg ára 2 korona. ==

Főraktár:

Földes Kelemen

gyógyszertára Aradon.

3 üveget ingyen láda és csomagolással bérmentve küld. 1524

Ősz haj nincs.**Ősz haj nincs.****KOVALD PÉTER és FIA**

cs. és kir. szab. kelme- és szőrmefestő, vegytisztító- és gőzmosó-gyár
BUDAPEST, VII., SZÖVETSÉG-UTCA 37. SZAM

megbizói kényelmét szemelött tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőket létesít és ez által módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolás és postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felkereshesse

Hoffmann Sándor áruháza Aradon (színház-épület)

vette át a képviselőt és a gyár rendes áraiban vállalja az uri, női és gyermeköltönyök, díszítő és butorszövetek, függönyök, kézmunkák, szőnyegek, csipke- és végárak, szőrmék stb.ek vegytisztítását és festését.

Ugyanakkor ágytollak tisztítását és fehéreneműek mosását is.

A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos árairól, szíves jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviselőt és számos megbízatást kér a

6872

KOVALD PÉTER és FIA cég.

**Egy okos fej**

elsajátítja azon vívmányokat, melyekkel a tápszerkémia a háziasszonyt megajándékozta.

Dr. Oetker süteppora a 12 f. élesztő pótlásául szolgál, mellyel kuglófokat, linzt és más egyéb tortákat, valamint mindenemű süteményeket és tésztákat lazábbakká, nagyobbakká, jobb ízűvé és könnyebben emészthetővé tesz.

Dr. Oetker pudingpora a 12 f. tejjel főzve, gyermekeknek és felnőtteknek csontot képző, nagyszerű és olcsó utóeledelt nyújt.

Dr. Oetker vanillinczukra a 12 f. csokoládé, tea, puding, tej, mártás és créme vanillizálására szolgál és teljesen pótolja a drága vanília-csövet. Egy csomag tartalma 2-3 jó vanília-csőnek felel meg.

Kimerítő használati utasítás minden csomagon. Kapható minden élelmiszer üzletben, valamint drogériában. Vények ingyen.

Dr. OETKER, Baden-Wien.

455

Nagy mérlegjavító műhely.

HAMMER ZSIGMOND

lakatos-, varrógép-, kerékpár- és mérleg-üzlet
Arad, Boros Beni-tér 2. sz.

Készít minden e szakmába való javításokat olcsón és pontosan. Mérlegek hi. esítését olcsón és pontosan eszközölöm. Mérleg javításokat és átalakításokat vidéken is árkülönbség nélkül vállalok. Varrógép és kerékpárok jutányos áron kaphatók. 1057

Telefon 370. Telefon 370.



6584

Használjon Nagysád Földes-léle

Margit-Cremet,

hogy arca tiszta, üde és bájos legyen.

A MARGIT-CREME a főrangú hölgyek kedvenc szépítő szere, az egész világon el van terjedve.

Páratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik, a bőrazonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra lefolyása alatt észlelhető.

Mivel a MARGIT-CREMET utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményért vállal a készítő mindennemű felelősséget.

A MARGIT-CREME ártalmatlan, szírtalan, vegytiszta készítmény, a mely a külföldön általános feltűnést keltett.

== ARA 1 KORONA. ==

Margit-szappan 70 fillér. - Margit-pouder 1.20.

Gyártja:

Földes Kelemen laboratóriuma

ARADON.

1505

NAGY KÉSZ MŰBUTOR ÉS BILLIÁRD-ASZTAL RAKTÁR ARADON.

ÉRTESETÉS!

1124

Értesitem Aradváros és vidéke n. é. közönségét, hogy Aradon, a Boros Beni-tér 7. szám alatti házban levő

billiárdkészítő gyáramat

a legmodernebb kivitelű

műbutorraktárral

egészítettem ki, úgy, hogy képez vagyok a legkényesebb igényű kávéházi és szállodai berendezéseket is a legmegbízhatóbb kivitelben a legolcsóbb árért. — Állandó nagy raktárt tartok mindenféle háló, ebédlő, uri szobákban, szalonokban és irodákban szükségeltető bútorokból, kávéházi és szállodai berendezésekből. Szíves pártfogást kér kész szolgálattal

Hartmann János.

Van es remény a n. é. közönség
tisztelettel értesíteni, hogy réz- és vas-
butorgyáramat folyó évi május hó 1-től kezdve
Aradon, Józseffőherceg-ut 11. sz. és Karolina-
szent szobáiba helyeztem át, ahol

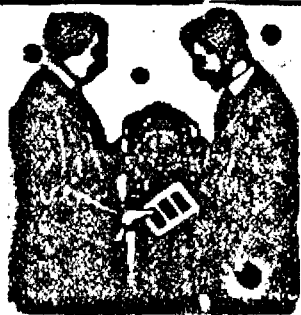
réz- és vas-butorokat
a leggyorsabbtól a legmodernebb ki-
tálban készítek.

Raktáron tartok rézágyakat, mosdóas-
tályokat márványlappal, ruhafogasokat és
karnisokat, vasbutorokat, sodrony ágyhét-
teket és kocsiléseket, gyermekágyat és
gyermekkoszlikat, kerti berendezéseket, füz-
mentes pénzszekrényeket, faredőnyöket és
relettákat. Elvállalok ezen szakmába vágó
lakatos, és fényező munkákat, berendezek
szállodákat, vendéglőköt, kávéházakat, kör-
házakat és intézeteket, ebédlő, háló és nap-
pali szobákat a legolcsóbb áron. Vidéki
megrendeléseket is pontosan teljesítek.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve,
maradtam il. ö. tisztelettel 2.22

Garai Károly

réz- és vasbutorgyáros.



Brünni szövetek

az ruhák elkészítésére legolcsóbb gyártá-
son kaphatók:

ETZLER és DOSTAL cégnél
BRÜNN 41.

A tanítói szövetség és az Állami tisztviselők
egyesületének szállítója. Ha direkt a gyárból
veszi a legolcsóbban az utasoké, azok pénzt
takaríthat meg. Mindig új, modern szövetek
elérhetőek áron. A legkisebb méretet is küldjük.

Das minta választék megtekinté-
sére bérmentve küldeték.

Judja már?

hogyan

Korányinál

minden árfelemelés nélkül
heti vagy havi részletfizetésre is

kaphat

877

**cipőt, kalapot,
és uri divatcikkeket.**

Panama kalapok 10 K.-tól 50 K.-ig.

Állandóan divatujdonságok raktáron.

Nagy cipőjavító műhely.

Mértékutáni megrendelések
24 óra alatt eszközöltetnek.

**Alkalmi vételek
és eladások
ékszertárgyakban**

arany és ezüsttárgyakban, Arad legnagyobb
écs- és ékszertárában

Deutsch Izidor

írás és ékszerész

Woltzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüsttárgyak, gyémánt és bril-
liáns tárgyak a legnagyobb áron meg-
vételnek vagy más tárgyra átcsereleltetnek
TELEFON 498. TELEFON 488

Megnyilt

Husserl Maró jég szekrény-
gyárának

mintaraktára

Penny-utca 67. Hódmező-palota.

Háztartási szekrények, nagy
hűtők. — Különlegesség
szénsav és légnomású-sűri-
mérő szekrényekben.

Új rendszerű jég és jég szek-
rény bérlet. 1249

Gyors és pontos kiszolgálás!

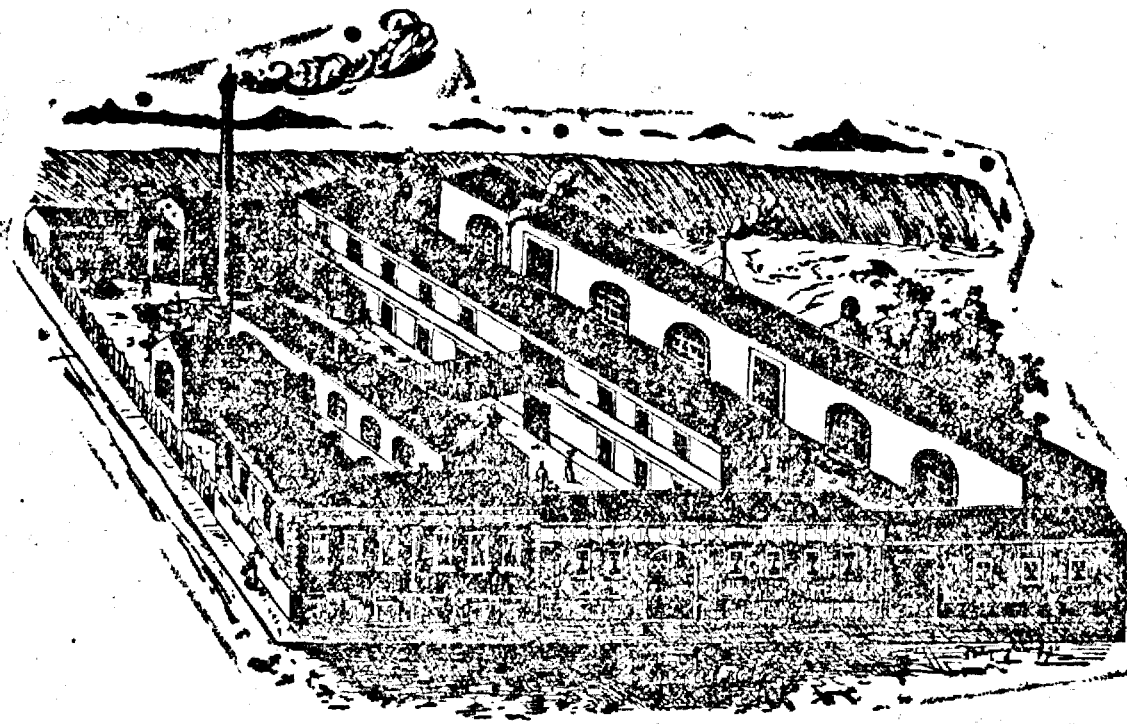
MÜLLER J. ÉS FIA

ruhafestő, vegytisztító és fehérnemű gézmosógyára

Aradon, gyár és iroda: Tökölly Imre-utca 38—40—42.

Alapítottott:
1858.

Mindennemű
**férfi és
női fel-
öltőket**
és
ruhákat
egészben fest,
vagy vegyileg
tisztít.



Telefon szám
499.

lageket, gallé-
rokat, kézelő-
ket, házi ruhát,
kelengyéket stb.
hófehérre
(minden maró-
szer kizárásá-
val) mos és fé-
nyesen vasal.

Helybeli gyűjtőtelepek: JÓZSEF FŐHERCEG-UT 11. SZ., FORRAY-UTCA 20. SZ. ÉS ASZTALOS SÁNDOR-UTCA 2-3. SZ.
Vidéki gyűjtőtelepek: DÉVA, BRASSÓ, GYULAFEHÉRVÁR, SEGESVÁR, VAJDAHUNYAD ÉS SZÁSZVÁROS.

Szíves pártfogást kér kéz szolgálattal MÜLLER J. ÉS FIA.

Postaküldemények gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Rendkívül olcsó árak!

Rendkívül olcsó árak!

Költözködők figyelmébe!
 Villamos világítási berendezéseket
csillárokkal

együtt kedvező ártételek mellett szerel és szállít 1700
KOCH DÁNIEL
 villamoscsengő és telefonberendezési vállalkozó
 Arad, Deák Ferencz-u. 42.

Permetező javítások elfogadtatnak.

• M. kir. szabadalmazott
Borszivattyúk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári áron.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztátalanságok azonnal továbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 8 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéséért 3 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű belül gummirozzott kendercsövek a legolcsóbb árban.



Kutak

a hozzávaló csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

Hönig Ottó

m. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő. 351
 Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Alvácza Kénes Högyógyfürdő Arad és Hunyadmegye határán. Vasuti állomás. Posta, táviró.

Május 15-én megnyit.

A századok óta gyógyításra kitűnő eredménnyel használt fürdő hévize egy belső (ivásra) mint külső (fürdésre) használatra vannak javasolva. Belsőleg (ivásra) használva a gyógykút vizét, az jótékonyan hat a belek működésére irinélfigyva székrekedésnél és alhasi pangásnál igen eredményesen használható. Külsőleg (fürdésre) használva 38° C. hőmérsékletű kénes hévvizet, annak az izmok és ízületek csúszos betegségeinél (osuz, köszvény, benulás, rheuma, stb.) ugy heveny, mint idült alakjainál van bámulatos gyógyító hatása. Különféle női bajok gyógyítására kitűnő eredménnyel használható a 220—320 C. hőfoku víz. A fürdőépületekben, melyek gyönyörű 30 holdas parkban épültek, negyvenöt modernül berendezett szoba áll a vendégek rendelkezésére, azonkívül a fürdő térszomszédságában levő községben is kaphatók szobák. A fődényben egy szoba ára K 40—60 közt váltakozik. Fürdőorvos Dr. Lendvai Márk. körösbányai járásorvos. Állandó kitűnő cigányzene, játszótérek, fővárosi és vidéki hírlapok, gyönyörű kirándulohelyek, kitűnő ozondús levegő, nagy gondozott park. A fürdő előnyei: Közelség, közvetlen vasuti állomás: kitűnő ételek és italok, tiszta száraz szobák, figyelmes kiszolgálás, olcsó árak és csodás gyógyhatás. Junius elsejétől az összes motorvonatok megállanak a fürdőparknál. Prospektussal és egyéb felvilágosítással készséggel szolgál. 2290
Berkevits Izidor, fürdőtulajdonos.

**Nők legforróbb vágya
 szépnek lenni.**

Ezt legkönnyebben érhetik el a Hajós-féle
ARADI IBOLYA-CREME
 használatával. Meglepő gyorsan tünteti el
szeplőt, májfoltot, bőrvörösséget
 és mindennemű arctisztatlanságot.
Ára egy tégelynek 1 korona.
 1 darab Ibolya-creme szappan 70 fillér, egy doboz Aradi Ibolya-Hölgypor 1 korona 20 fillér, 1 üveg Ibolya-tej 1 kor.
 Kapható a készítőnél: **HAIJOS ÁRPÁD** gyógyszer-tárában
ARADON, Andrásy-tér 22. sz. (a megyeházzal szemben.)
 Az ország minden nagyobb gyógyszer-tárában, drogueriájában és illatszerekkereskedésében.

Molnár Antal
 épület- és butorasztalos
 Arad, Kápolna-u. 3. sz. (saját ház.)

Elvállalja minden e szakba vágó munkák készítését, ugymint modern lak- és boltberendezéseket, portál és épületmunkákat a legmegbízhatóbb kivitelben, a legolcsóbb árért.

Kész butorok legolcsóbb beszerzési forrása.

Szíves pártfogást kér kész szolgálattal 8951

Molnár Antal,
 épület és műbutorasztalos.
 Jó erkölcsű fiú tanulóknak felvétetik.

Műszaki 2296
Díjnok

belső foglalkozásnál
5 K. napi díjjal,
 külső foglalkozásnál,
3 korona pótlékkal
 az aradi m. kir. folyam-
 mérnöki hivatalnál
 alkalmazást talál.
 Ajánlatok iskolai és egyéb bizonyítványokkal lehetőleg felszerelendők.

Tavaszi és nyári

új szövetek, mosó delain, pompás mintákban; óriási választék. Kérjük a n. é. közönséget, különösen a vidékről érkezőket, még mielőtt bevásárlásait eszközölné, kirakataink megtekintését. Kivételes olcsó árak kijegyezve oly cikkekről, melyek csak nálunk szerezhetők be.

Verseny-árak.

- Selyem taftt Joupon minden színben, darabja K 11.60
- Moire Joupon darabja K 8.50
- „Herweth“ fűző legújabb fazon darabja K 7.00
- Férfi és női zsebkendők partie vétel folytán olcsó áron.

Szőnyegek maradékokban.

Ia. Pelüch Axminster szőnyeg nagy és kisebb, esekély szövés-hibákkal — rendkívül olcsó áron.

Kelengyeárak — kész raktár, női ingek, corsetták, himzett kész ágygarnitúrák.

Rosenblüh H. és Társa
 Arad, Forray-utca sarok.
 — Autobusz és lovasúti megálló. —

Verseny-árak.

- 1861 Ösmert jó minőségű alsó lepedők, még mindig a régi árhoz, darabja K 2-80
- Női ingek, jó anyag, dus kézi-himzéssel, darabonként K 3-30 utolérhetetlen olcsó ár.
- Maradék vásznak 56, 64 és 66 fill.
- Maradék chiffon 56, 66 és 70 fill.
- Ia. cérhavászson maradékokban K 1 45, 1 50 és 1 60.
- A rendes forgalmi árhoz 30 százalékos megtakarítás.

337—911. g. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény

Arad sz. kir. város gazdasági széke a rendőrség és tűzoltóság ruházatahoz szükséges 348 m. 80 cm. kék köpenyosztó 890 m. 70 cm. kék ruhaposztó szállítása iránt 1911. június 6-án d. e. 10 órakor a városháza földszinti termében zárt írásbeli versenyárgyalást tart.

1. A versenyárgyaláson minden hazai iparos részt vehet, ki ipara gyakorlására engedéllyel bír.

Azon ajánlattevők, kik Arad sz. kir. város közönségével üzleti összeköttetésben nem állottak, tartónak megbízhatóságukat azon kereskedelmi és ipar kamara bizonyítványával igazolni, melyhez vállalatok telepe tartozik.

2. Az ajánlatok pecséttel lezárt borítékban egy koronás bélyeggel ellátva a fenti nap d. e. 10 órájáig nyújtandók be. Az elkészített vagy szabálytalan ajánlatokat nem vesszük figyelembe.

3. Az ajánlathoz 5% bánompénznek a városi pénztárban való letételét igazoló nyugta csatolandó.

4. A posztó kizárólag hazai anyag lehet.

5. A szállítást elnyerő vállalkozó tartozik az 5% bánompénzt 10% biztosítékra kiegészíteni.

6. Fentadjuk azon jogot hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra tekintet nélkül szabadon válasszunk. Az ajánlattevők kötelesek kitüntetni, hogy a szállított posztóért mennyi idejű jótállást vállalnak.

7. Ajánlattevő ajánlatának a végleges döntésig kötelezettségben marad.

8. Az ajánlatban világosan és határozottan kitéendő, hogy aján-

lattevő a feltételeket ismeri és elfogadja.

9. A versenyárgyalás a fent jelölt napon és időpontban az ajánlatok felbontásával veszi kezdetét. Az ajánlatok felbontásával az ajánlattevők vagy igazolt képviselői jelen lehetnek.

10. Az ajánlatok felett Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága dönt.

11. Táviratilag beadott ajánlatokat figyelembe nem vesszük, nemkülönbön pótajánlatokat.

Arad, 1911. május hó 8-án.

A gazdasági szék.

354—911. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a tűzoltó laktanyákon istálló átalakítás iránt folyó évi május hó 29-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár 964 korona 25 fill. Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 5%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árlejtésen résztvenni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1911. évi május hó 15-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Szepesvármegye alispánjától.

2417—1911. szám.

Árverési feltételek kivonata.

Szepesvármegye törvényhatósága mint a dr. Matawosky Nándor-féle alapítvány kezelője az alapítványhoz tartozó s az aradi 39. sz. telekjegyzékben 2 sorszám alatt felvett a József főherceg-utcában 17. sz. a. fekvő házat és telket bíróságon kívüli önkéntes árverés alá bocsátja.

Ezen árverés 1911. évi július hó 18 napján d. e. 11 órakor lesz Aradon a városi székház gazdasági széki ülőtermében, földszinten megtartva; az árverés megnyitása időpontjáig írásbeli zárt ajánlatokat lehet beadni Aradváros tanácsánál, illetve annak az árverés vezetésével megbízott tagjánál, Lőcs Rezső gazdasági tanácsnoknál, akadályoztatása esetén Zuber Andor tb. főjegyzőnél, mely ajánlatok az 51000 koronában megállapított kikiáltási árnak 10 %-ával vagyis 5100 koronával látandók el bánatpénzül, mely készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban teendő le. 51000 koronán aluli ajánlatok nem fogadhatók el, az írásbeli és szóval tett ajánlatok elfogadása felett a kezelő választmány a vallás és közoktatásügyi miniszter jóváhagyásával fentartásával szabadon határoz.

A részletes feltételek megtekinthetők:

1. A Szepesvármegye alispánjánál Lőcsén.
 2. Arad sz. kir. város tanácsánál.
 3. Az aradi kir. törvényszék telekkönyvi irodájában.
 4. Szathmáry Gyula aradi ügyvéd irodájában.
- Lőcsé, 1911. évi május hó 11-én.

2313

Szepesvármegye alispánja.

Használt ólom

megvételre kerestetik.

DISZMŰMUNKÁK
MONITROZÁSOK
IRÓMAPPÁK.

ARADI NYOMDA
KÖNYVKÖTÉSZETE

Arad a csanádi vasúti pályán

NYOMDOK ÉS LEKÖNYVEZÉSEK
PERKEL FELSZERELI
KÖNYVKÖTÉSZEINKET,
MÁS A LEKÖNYVEZÉS MEGTÉSE
POSTAI ÉS LEKÖNYVEZÉS MEGTÉSE
BIZTOSÍTÁSOK KÖZÖL RÉSZTÉRE

DISZDOBOXOK
FÉNYKÉPTARTÓK
MMATÓR KÖTÉS.

TELEFON 51. SZ.

Legszebb ernyők! Legjobb fűzők!

Varga D. Daninál kaphatók
Arad, Andrassy-tér 20. sz.

Ernyő javítások és áthuzások pontosan és gyorsan készíttetnek.

Deréktűzők méret után a legújabb formákban.

Apró hirdetések.

Minden sor 4 fillér, vastagabb betűvel 3 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható. Minden sor 4 fillér, feltűnőbb szedéssel 8 fillér. A vastagabb betűvel kívánt szavak a kéziratban aláhúzással jelölendők.

Zálogházból

Elvett arany, ezüst- és gyémánt-árakat van a Farkas Streiber Arad, Tökölly-tér 1. sz.

"Arva 2000"

jellegének levele van a kiadóban. Kérjük elvitetni. 2817

"László"

levele van ismert helyen M...től. 2814

Uram!

12-én írt levelemet nem kapta volna kezéhez? Mástkülönből fel se tételhetem egy gentlemanról, hogy válasz nélkül hagyja. Hát olyan nagyon tüskés volt az a szegény rózsá hogy így bánik vele? Szemelhől sokkal több gyöngédséget olvasok s ép ezért nem tudom megérteni. Választ jelezze. Cherchez la femme. 2819

Két intelligens fiú

tanulónak felvétetik azonnal, vagy az iskolák végeztével. Dürr Gusztáv csemege, fűszer, ásványvíz kereskedésében Aradon. 2225

Málna szörpöt

legfinomabb minőséget 5 kilogrammos kannában 7 $\frac{1}{2}$ koronaért bérmentve küld Gyógyszertár Nagyhalmágyon 2208

Megbízható

gyermektelen házaspár házmesteri szolgálatot vagy bolti szolgálatot is elvállal június 1-ére vagy azonnali belépésre is. Cim a kiadóban. 2211

Zongoratanitendő

kitűnő methodussal tanít szerény díjazásért kezdőket. Dessewffy-utca 14/a. 2250

Vizsgalapok

(elsőrendűek) százként 95 fillérjével; vizsgai jutalmakönyvek nagy választékban kaphatók. Lzetti könyvek és irodai felszerelések gyári raktára. 100,000 kötetes kölcsönkönyvtár, 80,000 kötetes zeneműközlöny intezet. Minden könyv és szemüveg-újdonosságok raktáron. Vessék egész könyvtárakat legmagasabb áron. Kerpel Izid könyv és papirkereskedése. Aradon. 1451

Szürke köpenyek

18 koronától feljebb, fekete, szürke és tegethof színben minden nagyságban kaphatók Hoffmann Sándor cégnél, Színház-épület. 1941

Karácsonyról

vincomaradt legdívatosabb doboz levélpapírok teljesen ép dobozokban 25% engedménnyel lesznek kiadva Ingusz I. és Fia könyv és papirkereskedésében Andrassy-tér 16. Maurer-féle kilométer autómobil- és kerékpár térkép ára 60 fillér. 555

Kerestetik megvételre

egy három méter széles vaskapu, melyben kis ajtó is van és egy jó karban levő Wertheim-szekrény. Ajánlatok Községi elöljáróság Magyarád küldendők. 2148

A világhírű amerikai

"Vera" cipők Aradon egyedül Buchsbaum és Társa cégnél szerethetőek be, kinek sikerült az egyedárusítást urak, hölgyek és gyermekek részére megszerezni. 1921

Kiadó

Belvárosban új házban két négy szobás modern lakás, parkirozott udvarra néző teraszszal novemberre. Elő, fürdő és két szobából álló kerti lakás is kiadó. Telefon 464. 2278

Févbárosból jött

szabónő elegáns angol és francia toalettek készítését elvállalja. Rosenbergné Stuckart Erna, Damjanich utca 14. szám. 2091

Eladó

kedvező fizetési feltételek mellett M.-Radnán a motor közelében egy 5 holdas nemes fajokkal beültetett és gyümölcsfákkal körülövezett szőlő. Cim a kiadóhivatalban. 2277

Uj ház

Lipót-utca 8. sz. a. modern berendezésű 4 szobás utcai lakás, fürdőszoba, villanyvilágítás és kényelmes mellékhelyiségekkel augusztus 1-re kiadó. Ugyanott egy 2 szobás kerti lakás fürdőszobával. 2288

Ügyes kárpitós

ajánlkozik a szakmába bármily kárpitós munkák pontos és kitűnő elvégzésére, úgy saját műhelyben, mint házakhoz is, legolcsóbb árak mellett. Vidékre árfelemlés nélkül. Stáhl M., Bercsényi Miklós-utca 82. sz. 561

Építeni szándékozom

420 m² területen egy emeletes modern kétszobás lakásokból álló térházat pince nélkül Temesvárott. m²-kinti árajánlatok a "Temesvári Ujság" kiadóhivatalába "Építéset" jelige alatt küldendők. 2800

Kiadó

augusztus 1-re Nándor-utca 14 fél-emelet 4 szoba, utcára, mellékhelyiségekkel. Bővebbet Pollak Sándor téglagyáros Erzsébet-körut 87. 2811

Szűd

10 $\frac{1}{2}$ kat. hold a hegyalján teljes felszereléssel, 4 szobás butorozott lakással, nagy verandával 48.000 kor. eladó. Czim a kiadóhivatalban 2297

Egy a főzésben

tökéletes főzőnő kerestetik. Van mellette konyhaleány. Fizetés 40 koronáig. Jelentkezni lehet 2-4-ig Zrinyi-u. 2 sz. 2816

Jég

háztartási célokra naponta házhoz szállítva 6, 8, és 12 koronás havi bérletben megrendelhető az "Aradi légtelen" jéggyáránál Petőfi-u 7a. telefon 199 sz. 1828

Verbőczy-utca

5. sz. alatt a Gazdasági palotához közel, elegánsan butorozott tiszta utcai és udvari szoba, június 1-re kiadó. Megtekinthető 2-8 között. 2815

Nagyon jókarban levő

kerékpár olcsón eladó. Cim: Damjanich-utca 14. sz. 2257

Gyermektelen házmesterpár

kerestetik, hol az asszony a lakás takarítását végezné lakásért és fizetés mellett. Kik szobalányi minőségben hosszabb ideig szolgáltak, előnyben részesülnek. Ajánlatokat "Tiszta" jeligére kérünk. 1795

Csillárok,
Villamos felszerelések

legolcsóbban

Diamant-nál

Atzél Péter-utca 2. (színház)

Egy ügyes

kifutó fiú

nyomdánkban

felvétetik.

Értesitem Arad város és vidéke hölgyközönségét, hogy még csak rövid ideig tartózkodok Aradon s a még raktáron levő nagyválasztékú.

eredeti párisi trotteur
női és leány
kalapokat

melyek az utóbbi időben érkeztek, minden elfogadható áron kiárusítom. 2284

Átalakításokat és javításokat elfogadok.

Szíves pártfogást kér

MAISON RITSCHER

Salacz-utca 1. sz.

Telefon 789. Telefon 789.
Közfelünk a költözködéshez

valaki tiszta lakást óhajt az forduljon bizalommal

Lovas Károly

lakás és ablaktisztítóhoz, 338

aki elvállal parkettás szobák, ablakok, kilincsek és szőnyegek tisztítását. Téli ablakok leszedését, zsáruk felrakását.

Telefon 789. Lakás: Mihály-u. 86b.

Radó Gyula

≡ új divatháza ≡

! Arad, - Andrásy-tér
Weitzer-utca sarkán !

Szabott árak!

Elismert legjobb szabásu
divatblusok.

Gyászruhák és gyászblusok.

Pongyolák, jupponok,
Kész lüster és vászon costümök,
Kész batist ruhák,
Lüster-, selyem- és gummi-
köpenyegek,
Női divat aljak

∴ ∴ Rendkívül nagy választékban. ∴ ∴

Versenyen kívüli árak!

Selyem tafet-szoknya minden színben 5.50
Moire selyem-szoknya 3.90
Mosó alsószoknyák minden színben 1.60

Reformfűzők 3.50

Nyári keztyűk 20 krajcártól feljebb.

Remek szép réz karnis 1.75

a kirakatban látható. ∴

Vitrage rud 15, 18, 25 krajcár.

Csipke-maradékok félárban.

Fehér, fekete, krème, drapp csipkék és
betétek 50% árleszállítással kiárulva,
amíg ezen készlet tart. — Megtekin-
hető vételkényszer nélkül.

Jól mosható ruhavásznak, remek színek,
piros fehér és fekete is, métere 35 krajcár.
Mosó delainek és cretonok legújabb min-
táiban 30 krajcártól feljebb.
Selyem batisztok, 150 minta, olyan mint a
valódi selyem, métere 50 krajcár.

Feltűnő olcsóság! női hosszú lüster-
köppeny, tegethof, szürke és fekete szín-
ben 6.50 frt. Finomabb 8—9 frt.

Kérem a kirakatokat
megtekinteni ∴ ∴ ∴

1901

Női ingek, corsettek, nadrágok
és szoknyák csiffonból és batiszt-
ból nagy választékban.

Kiszolgáláshoz 1 ügyes leány ajánlatát kérem. — Tanulók 20 K. fizetéssel felvétetnek, csakis jobb családból.

Női- és leányka napernyők minden nap érkeznek.

HOFFMANN SÁNDOR

ARADON, SZINHÁZ-ÉPÜLET.